

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

XV. évfolyam 3. szám · 2008 ősze

Csak gyülekezeti újság

Előrejelzés volt már arról, hogy Oroszházi Harangszó című gyülekezeti kiadványunkat tartalmilag megváltoztatjuk. A változtatás céltudatos: csak gyülekezeti újságot készítünk ezután. Ez azt jelenti, hogy csak a gyülekezeti élettel kapcsolatos írásokat adjuk közre, és ebben az esetben is elsősorban a gyülekezeti alkalmakat tudatosítjuk. Ez részben beszűkülést jelent, részben koncentrációt.

Beszűkülést olyan értelemben, hogy az orosházi evangélikus gyülekezetet közvetlenül érintő témákra, eseményekre, történésekre koncentrálnunk.

Koncentrációt pedig olyan értelemben jelent, hogy dolgainkat alaposabban, részletesebben, körültekintőbben szeretnénk gyülekezeti tagjaink számára elérhetővé, érthetővé, olvashatóvá és – nem utolsósorban – megjegyezhetővé tenni.

A beszűkülés azt jelenti továbbá, hogy lehetővé tesszük a legalapvetőbb egyházi fogalmak és protokollszabályok megismerését. Csak ízelítőként említem, hogy sokan nem tudják – honnan is tudnák –, hogy ha egy lelkész Luther-kabátban van, akkor az ajtóban, a küszöbnél, mindenkinek előre kell engednie őt, még a hölgyeknek is. Ez ősi protokoll. Vagy honnan tudnák az emberek azt, hogy mi a különbség a gyülekezeti ház és a parókia között (tapasztaljuk, hogy nem tudják). Vagy mi a különbség a Szentírás és az imakönyv között – erről is szólni kell. S alapvető dolgokat nem ismernek sokan, mert – legalábbis ezen a vidéken – a sóványa kulturális dimenzióból (nevelésből) mindez kimaradt. De újabb gyakorlati dolgokat is folyamatosan el kell magyarázni, mint például a módosult úrvacsorázási szokást, ami az ostya tenyérbe vétele és nem ujjakkal fogása, s ha valaki megfázástól szenved vagy fertőzéstől fél, beleérinthesse az ostyát a kehelybe. S még

sok, hasonlóan új dolgot szeretnénk e lap hasábjaink ismertté tenni.

A gyülekezet múltja továbbra is nagyon fontos, úgyhogy a helytörténezséket nem hagyjuk munka nélkül, kutatásaiik eredményeitől továbbra sem fosztjuk meg magunkat.

S még nagyon fontos szempont az is, hogy a cikkek, az írások sokkal rövidebbek lesznek, lehetnek, mint ahogy eddig megszoktuk, kivéve talán ennek az első oldalnak az adottsága.

Aligha kell szégyellnünk újságunk eddigi, mintegy közel másfél évtizedét, elég széles spektrumú volt, gazdag tartalommal, olvasmányos írásokkal jelentünk meg, amit a város – és nem ritka esetben – az ország határain kívül élők is élveztek, de most az a célunk és törekvésünk, hogy gyülekezetünk tagjai kapjanak felvilágosítást, információt gyülekezetünk múltjáról, de legfőképpen a jelenéről, és mindebből fakadó jövőjéről.

Először itt, az első oldalon emlékeztetek mindenkit az esztendő igéjére: „... én élek, és ti is élni fogtok.” [Jn 14,19]. Gyülekezeti életünkben számos jele van a megújulásnak, vagy annak, hogy új dolgok kezdődtek ebben az esztendőben.

Január 1-jétől itt van köztünk, sőt már meg is szoktuk, evangélikus gyülekezetünk György Vilmos Szeretetszolgálatára maga sokoldalú kínálatával (ebédkihoradás, takarítás, lelki gondozás).

Már hat esztendeje működik nyugdíjas klubunk, amely közben civil egyesületté alakult, és így is nagyon kedvelt gyülekezetünk nyugdíjas tagjai között, de nem evangélikusokat is szívesen látunk. Kiemelten és örömmel említem, hogy újra van szerdánként bibliaóra a gyülekezeti teremben, és a nagy téma a hegyi beszéd, ami méltó arra, hogy koncentráltan foglalkozzunk vele. A vasár-

nap esti istentiszteletek visszahozásán olyan értelemben is áldás van, hogy hente, ha nem is nagyon nagy, de egy szép létszámú kisközösség van együtt Isten igéjével kezdeni az új hetet.

Minden egyes alkalom az élet lehetősége, az örök élet lehetősége, és igazán sajnálhatja az, aki ezektől a lelki forrásoktól távol tartja magát, s így távolságtartásában kiszikkadt és kiüresedő lélekkel csak tengeti az életét. Az évek szaporodása függvényében nagy különbség van az Isten igéjét hallgató, befogadó ember és a nem hallgató, elutasító ember között. Aki Isten igéjét hallgatja és megtartja, annak telik az ideje, aki nem hallgatja, annak csak múlik. Aki rendszerességgel hallgatja, befogadja az igét, annak telik az élet-ideje, a lelke mindazzal a szépséggel, áldással, világossággal, céltudattal, amit az Isten szava (ige) plántál a lelkébe, így annak telik, teljesedik, gazdagodik az élete, ideje, lelke. S még abban az áldásban is részesül az igehallgató, hogy a közbeeső időszak szennyét, mocsát a szent ige ki-mossa a lelkéből, életéből. Nagyon zárt annak a lelki élete, aki belül (kavics módjára) kemény marad.

Újságunk ezek után inkább GYÜLEKEZETI HÍRADÓ lesz, de ez nem hátrány a gyülekezetre nézve, hanem előny, mert – reménység szerint – sokkal jobb eligazítás, útmutatás lesz ez közös dolgoinkban, Isten színe előtt. Természetesen ezután is kérjük kiadványunk érdekében a gyülekezeti tagok jó szívé adományait, és köszönjük az eddigi támogatást is. Jó reménységgel tekintünk előre, mert áldásos megújulás történt az elmúlt hónapokban a gyülekezet lelkesi szolgálatában: új igazgatólelkész, új iskolalelkész és másodlelkész állt munkába. Legyen áldás szolgálatukon!

RIBÁR JÁNOS

Lelkészi munkaterv 2008. ősz–2009. nyár

Spiritualitás, modernizáció és tradíció

„Megálmodni az egyház jövőjét annyit jelent, mint magunkhoz ölelni az újat.”

[Klaus Douglass]

Nem véletlenül választottam ezt a három szót a 2008/2009-es munkaévünk mottójául. Egyik sem elhagyható, mindháromra szükségünk lesz a következő években.

Az első a *spiritualitás*, úgy is mondhatnám, hogy a Szentlélek munkája közöttünk. A Lélek nélkül az itt leírt dolgok nem mások, mint emberi tervek, amelyek nem fognak semmilyen célt elérni.

A második szó, amellyel egyre jobban meg kell ismerkednünk a *modernizáció*, vagyis egyre inkább ki kell tárunk – elsősorban lelki értelemben – a kapukat a ma még talán szokatlanabb alkalmak előtt. Nem szabad megijedni attól, ha emberek a megszokottól eltérő, ma még talán szokatlanabb módon vallják meg hitüket. (Különösen nem szabad ellenséget látni ezekben az új szolgálati ágakban.)

Természetesen nem mindegy, hogy mindezt hogyan tesszük. Erre utal a *tradíció* kifejezés, vagyis a múlt értékeinek megbecsülése és mindazon dolgok megtartása, amelyekben valóban erő és Lélek van. Hiszem, hogy úgy kell modernizálni, hogy közben meg tudjuk őrizni a múlt kincseit, azokat a formákat, amelyekhez idősek hite, hitélménye, s keresztyén életük jelentős része kapcsolódik.

Meggyőződésem, hogy a 21. század küszöbén egy gyülekezet jövője nagyban függ attól, miként tudja ezt a három dolgot beépíteni a közösség életébe, vagyis miként tud Isten Lelke úgy munkálkodni, hogy közösségünk egyszerre ragaszkodik régi, áldott értékeihez, és egyszerre legyen nyitott az új dolgok felé.

A következő munkaévre tervezett rengeteg alkalom lehetőséget fog adni az orosházi gyülekezetnek, hogy mindhárom kifejezés áldásaiból részesüljön.

Lelki életünk és terveink bemutatásánál tizennégy fő irányt határoztam meg:

- 1.) Meglevő igei alkalmak folytatása
- 2.) Új alkalmak beindítása, kisebb változások
- 3.) Látogatások, házi úrvacsoraosztás, kazuális felkészítések
- 4.) Oktatási intézményeink lelki életének további erősítése
- 5.) Jelenlét az állami iskolákban, óvodákban

- 6.) Szolgálat az idősek felé
- 7.) Szórványgyülekezetek élete
- 8.) Szeretevendégség, templomkerti teázás
- 9.) Keresztyén könnyűzene
- 10.) Felnőtt bibliaiskola
- 11.) Harangszó újság, iratterjesztés, virtuális hitélet
- 12.) Kultúra, közösségi élet
- 13.) Gyülekezeti fórum
- 14.) Lelkészek közössége

Nézzük ezeket a területeket egyesével, néhány mondatban:

1.) Meglevő igei alkalmak folytatása

2008 ősztől a hangsúly nem új alkalmak elindításán lesz, hanem a már meglévő alkalmakat fogjuk erősíteni és gazdagítani. Jelenleg az alábbi lehetőségek vannak Isten igéjével találkozni gyülekezetünkben: vasárnapi istentisztelet (Orosháza, Szentetornya, Rákóczi-telep, Kardoskút és Monori tanyák) esti istentisztelet csütörtökön és vasárnap, keresztyén könnyűzenei istentisztelet, gyermek-istentisztelet, keddi és pénteki reggeli áhítat, keddi és csütörtöki bibliaóra, házi bibliaóra Szentetornyán, fiatal felnőttek bibliaórája, szombati ifjúsági alkalom, valamint rendszeres igei szolgálatok iskolában és óvodában a pedagógusok körében, valamint három idősotthonban. (Pontos felsorolás és időpontok a munkaterv végén.)

2.) Új alkalmak beindítása, kisebb változások

Az egyik változás az ifjúsági munkát érinti: szeptembertől egy új közösség szervezése kezdődik meg, amely a 10-14 éves korosztályt szeretné megszólítani. Ez a csapat nagyon hiányzik a gyülekezetünkben, sajnos van egy hézag a gyermek-istentiszteletek (4–10 év között) és a szombati ifjúság (14 év felett) résztvevői között. Őket szeretnénk szervezett keretek között megszólítani egy új ifjúsági alkalommal. Ez a közösség szoros kapcsolatot fog ápolni a pár év múlva konfirmáló, az októbertől konfirmációra készülő, valamint a tavaly és tavalyelőtt konfirmált fiatalokkal.

A második változás szeptembertől a csütörtöki bibliaórát érinti, amelynek változni fog a tematikája és az időpontja is. (Fél éven keresztül Laczki János lelkes vezető fog tartani egy sorozatot szerda vagy csütörtök esténként.)

Mindezeket túl félévenként gyüleke-

zeti csendesnapokat fogunk tartani, lehetőleg Orosháza környéki településeken. Az első ilyen alkalom szeptember 20-án volt Csorváson, az Eszter-tanyán.

Idén nyáron (gyülekezeti szervezésben) egy gitártábort tartottunk, valamint össze, az ifjúsággal Nagyszénáson, a konfirmandusokkal pedig tavasszal Szegeden táboroztunk. Ezeket az alkalmakat ebben a munkaévben is meg fogjuk tartani.

3.) Látogatások, lelki gondozás, házi úrvacsoraosztás, kazuális felkészítések

A gyülekezet lelkeszei folyamatosan és rendszeresen látogatnak, bőven évi száz felett van az otthonukban meglátogatott családok száma. Ezt a szolgálatot – éppúgy, mint a lelki gondozói beszélgetéseket a gyászolókkal vagy a kazuális felkészítéseket a keresztelőkre, esküvőkre – szeretnénk továbbra is a középpontba állítani.

A következő évek feladat lesz a látogatások és a lelkipásztori beszélgetések igazi céljának megértése gyülekezetünk tagjaival. Természetes, ilyen alkalmon fontos egymás jobb megismerése, beszélgetés a mindennapi élet dolgairól, de még inkább Krisztus-központúvá szeretném tenni ezeket az órákat. Ez egy tanulási folyamat a gyülekezet részére is, hiszen sokan félreértik akár a látogatás célját, akár a lelkes szerepét a gyülekezetben. Nem ritkák a lelkes felé az olyan kérések, amelyek egyáltalán nem tartoznak a feladatai közé, és azok esetleges teljesítése az evangelizációtól veszi el az időt és az energiát. (Sajnos egyesekben több, egymás után ismétlődő lelki gondozói beszélgetés alkalmával sincs meg az igazi vágy a gyógyulás után, így a beszélgetés céltalan egy helyben topogássá válik.)

Egyszerűen: látogatni, beszélgetni, felkészíteni és közben valóban Krisztust vinni az otthonokba és a szívekbe!

4.) Oktatási intézményeink lelki életének további erősítése

Az előző munkaévben rendszeresen tartottunk áhítatokat az iskolában és óvodában a pedagógusok részére, valamint mindhárom lelkes részt vett különböző osztályokban a hitoktatásban is. A lelkesek jelenléte segítette a diákok bekapcsolódását a gyülekezet életébe, se ezt a folyamatot fogja erősíteni az iskolában a

szolgáltatát megkezdő iskolalelkész is. Az ő feladata lesz az iskola gimnáziumi osztályainak jelentős részében a hitoktatás, pedagógusok, diákok és szülők lelki életének gondozása, valamint csendesnapok, iskolai egyházi ünnepek szervezése, koordinálása. Nagy reménységgel tekintünk erre az új szolgálati területre, hitünk szerint még inkább erősödni fog a gyülekezet és az oktatási intézményünkben tanuló diákok és ott tanító pedagógusok kapcsolata.

A gyülekezeti lelkészek továbbra is részt fognak venni az iskola- és óvodapedagógusoknak, általános iskolásoknak és középiskolásoknak tartandó reggeli áhítatokban, valamint a hitoktatásban.

5.) Jelenlét az állami iskolákban, óvodákban

Jelenleg szinte a város összes állami oktatási intézményében jelen vagyunk (9 óvoda, 4 általános iskola). A csoportok létszáma változó, de mindenhol lehetőségünk van a gyerekek elérésére és megszólítására.

Ezzel kapcsolatban szeptembertől rendszeresen tervezünk találkozót a hitoktatók között, ahol két-háromhavonta át fogjuk beszélni tapasztalatainkat. (Igyekszünk az óvodákból kikerülő – és ott evangélikus hittanra járt – óvodásokat követni, s az új iskolában megszólítani.)

6.) Szolgálat az idősek felé

Immár 9 hónapja működik a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat, így lassan le tudunk vonni egy kisebb méreletet: a szeretetszolgálat működése összességében pozitív, a házi segítségnyújtás és étkeztetés reménységen felül működik, a klub életén viszont szeretnénk élénkíteni. Ennek keretében minden pénteken 10.00 órától előadás lesz a gyülekezeti teremben: egyik pénteken teológiai (egyháztörténet, kortörténet stb.), másik héten pedig egészségügyi témában hallgathatnak előadást az érdeklődők.

A szeretetszolgálat mellett nagy létszámmal tartja alkalmait a civil szervezetként működő – de gyülekezetünkhöz kötődő – Fénysugár Nyugdíjas Egyesület.

7.) Szórványgyülekezetek élete

Jelenleg szépen és rendezetten folyik a szórványgyülekezetek élete, de itt is az a cél, hogy minél több istentiszteleten kívüli igei és lelki alkalom legyen. A legnagyobb lehetőséget a szeretetvendégségek rendszeres megtartásában és a jól sikerült nyári táborok folytatásában látom. (Két-havonta minden gyülekezetben feltétlenül kell tartani egy-egy szeretetvendégséget, jól megszervezve, vendégek hívásával, rotációs rendszerben. Ezekről az al-

kalmakról a szórványgyülekezetek gondozásával megbízott lelkész munkatervét fog pontos képet adni.)

8.) Szeretetvendégség, templomkerti teázás

Az elmúlt hónapokban – a már nagyon korán, tavasz elején ünnepelt húsvét miatt – nem volt szeretetvendégség. A következő munkaévben – mind ősszel, mind tavasszal – két-két szeretetvendégséget fogunk tartani, meghívott vendégekkel. (Az eddig tervezett névsor: Fenyvesi Félix Lajos költő, író; Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő, rádiós szerkesztő; Seidl Ambrus római katolikus plébános, valamint egy még nem ismert vendég.)

Meglepően sokan éltek az istentisztelet utáni teázás és beszélgetés lehetőségével az elmúlt nyáron. Bár csak pár alkalommal tudtunk együtt lenni, de akkor több mint 50 testvérünk jött át a templomkertbe beszélgetni. Ezt is folytatni fogjuk tavasztól.

9.) Keresztyén könnyűzene

Szeptembertől folytatni szeretnénk az ifjúsági istentiszteleteket is, mert az elmúlt évben azt tapasztaltam, hogy nagyon fontosak ezek a szolgálatok. A könnyűzenei evangelizáció nagyon jó eszköze az örömhír továbbadásának, s ezzel mi élni is szeretnénk. Gyülekezetünkben három zenekar működik (Credo, Immanuel és a pedagógus énekkar), s azt szeretném, ha ez a három csapat minél többet szolgálna gyülekezeteken kívüli területeken is (utcai evangelizáció, hajléktalanok, fiatalok között, iskolákban stb.).

10.) Felnőtt-bibliaiskola

Van egy nagyon komoly és értékes generáció, amelyik még kimaradt a hitoktatásból, de van érdeklődés bennük az Isten dolgai iránt. Ők a mai fiatal felnőttek, a 20 és 35 év közötti fiatalok csapata. (Orosházi keresztyéneseink jelentős része volt felnőtt keresztség, ez is mutatja az igényt a felnőttoktatásra.)

A hitoktatásból kimaradt fiatal felnőttek, valamint a hitükben és az ismeretekben még inkább elmélyülni akaró gyülekezeti tagok megszólítását szolgálja az október elején induló – s a jelenlegi FI-FEB-et felváltó – bibliaiskola is, ahol előadásokat fogunk tartani és beszélgetéseket fogunk folytatni hitünk alapvető tanításairól. (A tervek szerint Ribár János esperes úr tart majd előadásokat dogmatikai, etikai és lélektani kérdésekről, én pedig bibliaismeretről, kortörténetről és egyháztörténetről beszélek.) Ide az önmagukra és hitükre valóban igényes felnőtteket várjuk, akik készek néhány ajánlott irodalomra is beletekinteni és ezzel is gazdagodni, épülni.)

11.) Harangszó újság, iratterjesztés „virtuális hitélet”

Isten igéjét nemcsak a szószékről lehet hirdetni, hanem számtalan más módon is. Ezekkel a lehetőségekkel is kötelességünk élni.

Három területre szeretnék rámutatni: – az őszi számtól változni fog Harangszó újságunk tartalma. A cél egyértelmű: még inkább a gyülekezeti életünk bemutatása. Ez elsősorban azt jelenti, hogy csak a gyülekezeti és hitélethez kapcsolódó írások fognak megjelenni benne.

– jelenleg a templomban és a szeretetszolgálat keretein belül is működik iratterjesztés. Sajnos viszonylag kevesen élnek vele, ezért szeretnénk ezt a szolgálatot tovább erősíteni és gazdagítani. (Örömteli lenne, ha egyre jobban bekerülne a köztudatba, hogy jó dolog ünnepre keresztyén könyvet, ígéslapot ajándékozni, s ezek beszerzésére van is lehetőség gyülekezetünkben.)

– a „virtuális hitélet” kifejezés elsősorban gyülekezeti honlapunk modernizálását és frissítését foglalja magában. Ennek része az istentiszteleteken elhangzó igehirdetések felkerülése a honlapra írott és hallgatható formában is. Ezen kívül rendszeresen meg fognak jelenni a programajánlók és beszámolók a már lebonyolított programokról. Valamint ez után is rendszeresen szeretnék jelentkezni bloggal.

12.) Kultúra, közösségi élet

Gyönyörű templomunk mellett a felújított közösségi helyiségeink is alkalmassá váltak kiállítások, könnyű- és komolyzenei koncertek megszervezésére. Olyan zenei áhítatok tartását tervezzük, ahol a muzsika áll az egyik középpontban, de mindig elhangozna egy rövid áhítat is. (Az elmúlt esztendőben már volt gyülekezetünkben több orgonakoncert, fadaragó- és festőtárlata, valamint Szentírás-kiállítás. Erre a munkaévre gyülekezetünk elrejtett kincseinek – önkancsók, régi képek, fényképek stb. – bemutatását tervezzük.)

13.) Gyülekezeti fórum, kommunikáció

Egy orosházi méretű, magyarországi viszonyok között nagy gyülekezet egyik kulcskérdése a kommunikáció. Fontos ez a különféle intézmények között éppúgy, mint a gyülekezet vezetősége és a gyülekezeti tagok között. Meggyőződésem, hogy ezt újra és újra tanulni, csiszolni kell.

Úgy látom, hogy ebben a folyamatban nagyon fontos szerepem van igazgatólelkészként, hiszen szinte minden területről, minden információ átfut rajtam. Ezzel természetesen együtt jár a felmerülő konfliktusok kezelése is.

A kommunikációt segítő új lehetőségként indítottuk el felügyelő úrral a gyülekezeti fórumbeszélgetést, amelyen kéthavonta mindenki elmondhatja javaslatait, gondolatit és kritikát. (Az első alkalommal volt is mindegyikből.)

Fontos, hogy el merjük és el tudjuk mondani javaslatainkat, valamint kritikáinkat, és fontos, hogy ezeket a megfelelő módon és a megfelelő helyen tudjuk kezelni. A hamis információk, félinformációk és hazugságok ellen ezután is fel fogunk lépni, ahogy ezt tettük esperes úrral a gyülekezetünket megszólító körlevelünkben is.

A testvéri közösség kiépülését segíti a tavaly újra beindított presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra is, ahol minden alkalommal egy előadás és egy áhítat hangzik el.

14.) Lelkészek közössége

Végül, de nem utolsó sorban: Orosházán 2008 szeptemberétől négy evangélikus lelkész fog együtt szolgálni. Eleven és áldott gyülekezeti élet csak ott lehet, ahol egység van a szolgálók között. Ez az elmúlt esztendőben valósággá vált a gyülekezetünkben, valóban egymást tisztelve és segítve, egyetlen konfliktus nélkül tudtunk közösen munkálkodni. Ezt szeretnénk erősíteni azzal, hogy októbertől kéthetente lelkészi imaórákat fogunk tartani egy közösen megállapított időpontban.

Tervezett alkalmak felsorolása (téli időszámítás szerint. A külön névvel nem jelölt alkalmak tartása mindig a hetes lelkész feladata.)

Heti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- Hétfő
7.30: reggeli áhítat pedagógusoknak az iskolában;

8.00: reggeli áhítat gimnazistáknak az iskolában;
10.00: délelőtti áhítat az óvodai dolgozóknak az óvodában.

– Kedd

8.00: reggeli áhítat általános iskolásoknak az iskolában;
8.00: reggeli áhítat;
16.00: bibliaóra a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület keretében;

– Szerda

17.00: gyülekezeti bibliaóra (Laczi János).

– Csütörtök

17.00: esti istentisztelet.

– Péntek

8.00: reggeli áhítat;
14.30: konfirmációi óra (Ribár János, Kopf András, Deák László);
17.30: felnőtt-bibliaiskola (Ribár János és Deák László).

– Szombat

16.00: tizenéves ifjúság új alkalma;
17.00: ifjúsági alkalom.

– Vasárnap

8.30: istentisztelet Szentetornyán;
9.00: gyermek-istentiszt. Oh.-án;
10.00: istentisztelet Orosházán;
10.00: istentiszt. Rákóczi-telepen;
15.00: istentisztelet Kardoskúton;
17.00: istentisztelet Orosházán;

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

– Hétfő

14.00: bibliaóra a Teréz utcai idősoththonban.
Lelkészek közössége.

Havi rendszerességgel tervezett alkalmak:

– Kedd

17.00: presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra.

– Szerda

15.00: áhítat a pusztaszőlősi idősoththonban.

– Csütörtök

14.00: áhítat az Ezüstoffenyő idősoththonban.

– Vasárnap

14.00: istentiszt. Monori-tanyákon.

– Szombat/vasárnap:

Szeretetvendégség valamelyik szörványgyülekezetben.

Kéthavi rendszerességgel tervezett alkalmak:

– Vasárnap

16.00: Szeretetvendégség

– Csütörtök

16.30: Gyülekezeti fórum
Hitoktatók közös megbeszélése.

Félévi rendszerességgel tervezett alkalmak:

– gyülekezeti csendesnap egy Orosházán kívüli településen.

Évi rendszerességgel tervezett alkalmak:

– konfirmandustábor Szegeden (tavasz), gitártábor (nyár), ifjúsági tábor Nagyszénáson (ősz).

Ez a lelkészi munkaterv elsősorban a lelki élettel kapcsolatos dolgokkal foglalkozik, de emellett változások lesznek – és voltak – intézményeink vezetésében és a gyülekezeti munkatársak névsorában létszámában. Ezzel együtt változni fog az apparátus felépítése és munkamegosztása is. Valamint komoly munkák folynak a temetőben, épületekben és a gyülekezeti élet sok más területén.

DEÁK LÁSZLÓ
ev. igazgatólelkész

Leánygyülekezetek munkaterve

Tovább visszük a bevált igei alkalmakat és újakat szervezünk:

– **Szentetornyán** hétfő délutánonként felváltva két helyen házi bibliaórát tartunk. Ide azokat szólítjuk meg, akik mélyebb igeismeretre szeretnének eljutni; sok olyan embert, akik templomba nem vagy csak nehezen jutnak el. Havonta lesznek gyermekalkalmaink (játsszóház, kézműves foglalkozás). Ezek magyar és cigány gyermekeknek is szólnak. Adventben hetente tartunk összejövetelt a gyermekeknek, melyen felkészülünk a karácsonyi ünnepekre. Szeretetvendégség is lesz Bakay Péter országos cigány-misszió-felelős szolgálatával (okt. 25.).

– **Rákóczi-telepen** keddenként (kéthetente) bibliaórát tartunk az újonnan épült gyülekezeti teremben. Ez az alkalom a felnőtt konfirmandusok számára különösen ajánlott. Adventi időszakban itt is lesznek gyermekalkalmak. Van hitoktatás, így hetente találkozom a gyermekekkel. Tervezünk még szalonnasütést is családknál és szeretetvendégséget adventben.

– **Kardoskúton** október 5-én aratási hálaadó istentisztelet, az eltört és újraöntött harang újraszentalése után szeretetvendégség lesz. Heti rendszerességgel baba-mama klub, Novákné Gondos Anikó pedagógus vezetésével.

A leánygyülekezetek részére tervezük egy gyülekezeti lap kiadását, melyben a programokat ismertetjük, s e mellett indítunk egy saját internetes oldalt.

Heti rendszerességgel tervezett alkalmak: szerda 15.00: „Baba-mama Klub” Kardoskúton; vasárnap 8.30: istentisztelet Szentetornyán; 10.00: istentisztelet Rákóczi-telepen; 15.00: istentisztelet Kardoskúton.

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak: hétfő 16.00: házi bibliaóra Szentetornyán, Szabó Józsefné presbiter testvérünknel; 17.00: házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál; kedd 17.00: gyülekezeti bibliaóra Rákóczi-telepen.

Iskolalelkész bemutatkozása

Egyes szám első személyben

Nehéz megfogalmazni, hogy valaki miért választ egy ilyen speciális lelkesítő feladatkört. Azzal, hogy 2008. szeptember 1-jétől az Orosházi Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium iskolalelkésze lettem, valójában egy álalom teljesült. A keresztyén ember mindig keresi a teret, ahol hitéről bizonyosságot tehet. A világ azonban érdektelen és fátsult, hiteles csak az embertől emberig ható szeretetet lehet, amelyben megtapasztalható bizonyosságként van jelen Isten.

100 évvel ezelőtt mindez része volt az evangélikus közösségnek. Az emberek kötődtek egyházukhoz és életüket jó pásztorként kísérték lelkesítők, akik mindig az Ige erejére támaszkodtak. A zaklatott történelem azonban szinte gyógyíthatatlan sebeket metszett nemcsak az egyház testébe, hanem a családok, emberek lelkébe is. Amikor a Gondviselőből elenséget faragtak, nem is sejtették, hogy gyermekek, sőt később unokák és azok gyermekei sodródni majd testi-lelki bizonytalanságba. Amikor az önmagát értünk feláldozó Krisztust kinevették, nem mérték fel, hogy generációk inognak meg ettől önértékelésükben. Generációk veszítik el a helyes irányt életvezetésükben, mert nem értik mi az áldozat és mit jelent szeretni. Az élő Istent sem „állam bácsi”, sem a pénz, sem pedig az eszmék vagy vágyak tévelygő kavalkádja nem tudja helyettesíteni, pótolni. Mit rákentek az évtizedek, le kell mosnunk a gyalázatot, hogy Isten igéjén együtt gyógyulhasson gyermek és szülő. Amíg a legkisebbekből is ember lesz!

Ha lehetséges, akkor 12 éven át kell kísérenünk és – lelki értelemben – járnunk tanítani Isten útján a gyermekeinket! Ennél nemesebb és nehezebb kihívást keresve sem találhattam volna. Engem hosszan vezetett az Úristen, míg ráeszméltem megváltottságomra. Szeretném, ha töredekésen is, de tovább tudnám adni annak

a szabadulásnak az örömét, amit Krisztustól kaptam.

Komlón születtem 1979-ben, édesanyám gyógypedagógus. Édesapámat 1986-ban vesztettem el, rákos volt. Halála évében kezdtem el hittanoktatásra járni Komlón a parókiára. Varsányi Ferenc lelkesítő keresztyén meg hatodikos koromban, és Johann Gyula lelkesítőnél konfirmáltam, amikor nyolcadikos voltam. 1994-ben kezdtem tanulni a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban humán – emelt német óraszámú – osztályban. Hegedűs Attila iskolalelkész hatására váltam istenkeresővé. Tagja voltam a bonyhádi és a pécsi ifinek is, sokat kaptam a pécsi ifjúságtól.

A Hittudományi Egyetemre végül istenkeresésből iratkoztam be. Mivel nem érkeztem vallásos családból, számomra a Teológián tanultak hitméllyítő hatásúak voltak. A bibliakritikában én kézzelfogható bizonyítékokat találtam a Krisztusba vetett hit megalapozottságára. Tanulmányaim végeztével az egyetemről már valódi elkötelezettséggel jöttem el, Krisztust megtalálva és követni vágyva.

Nem rendelkezem ún. egyszerű megterési élménnyel, meggyőződéssem, hogy Isten újra és újra megszólít. Életvitelemmel megpróbálom környezetem felé azt sugározni, hogy a hívő ember nem egy csodabogár, vagy életunt figura, hanem hitéből fakadóan kiegyensúlyozottabb, életének tartalmi lényegét megélt ember. Fontosnak tartom, hogy azt sugározzam környezetem felé, hogy a mai ember teljes értékű életet csak akkor tud élni, ha Istenrel kapcsolatban van.

A misszió számomra azt jelenti, hogy egy vonzó életformát mutatok a körülöttem lévőknek, amire ők is vágyat éreznek. Nincs szükség erőszakos győzködésre, a hitet Isten adja. Az a fontos, hogy a környezetemben megjelenő lelkesítő elindítsa az őt körülvevőkben az Istenre irányuló kérdéseket. A lelkesítő lét lényeges feladatának tartom jelen lenni, megszólíthatóan lenni.

A 2004–2005-ös tanévben Soltvadkerten Káposzta Lajos püspök-helyettes, eszperes mellett töltöttem tanulmányaimat. Hálás vagyok a vele eltöltött évről. A Hittudományi Egyetemen az embernek még nem sok fogalma van arról, mit is jelenthet lelkesítőnek lenni. Káposzta Lajos eszperes mutatta meg számomra, mit jelent ezen életmód. Soltvadkerten beleláltam egy evangélikus óvoda életébe, és meg-

győződéssem, hogy gyülekezetépítési szempontból az oktatási intézmények hihetetlenül fontosak.

2005. június 19-én szenteltek (ordináltak) lelkesítő Komlón, a *katolikus* templomban, ökumenikus istentisztelet keretében. Gáncs Péter püspök úr kívánsága volt, hogy a kommunista háttérű városban missziós alkalomként szolgáljon ordinációm. A katolikus templom megtelt.

2005. július 1-jétől lettem Bonyhádon beosztott lelkesítő, Krähling Dániel eszperes mellett. Tőle tanultam meg, hogy az evangélikus lelkesítő legfontosabb feladata a másokra figyelni tudás képessége! A másokra hallgatni! – Tőle tanultam, hogyan lehet az ember egyszerre finoman távolságtartó, mégis teljesen együtt érző. Teológiaiilag és szakmailag is sokat kaptam tőle. 2007. június 28-án parókus alkalmassági vizsgát tettem, majd 2007. október 7-én beiktattak a bonyhádi másod-lelkesítő állásba.

Bonyhádi munkám során két ifjúsági csoportot is vezettem. Egyet a gyülekezetben és egyet a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban. Tanítottam hittant ebben az intézményben és bejártam osztályfőnöki órákra a helyi szakmunkásképzőbe, ott etikáról tartottam órákat. Havonta egyszer szerveztem megyei ifjúsági alkalmat és háromszor vettem részt a kerületi konfirmandustábor munkájában.

Bonyhádról nem azért jöttem el, mert bármilyen zavar lett volna a szolgálatomban, hanem mert a kiírt pályázat megjelenésekor komoly belső vágyat éreztem kipróbálni magam iskolalelkesítőként, amit csak besegítőként élhettem meg Bonyhádon, mivel ott volt az oktatási intézménynek iskolalelkesítője. Miután két kollégiumi csoportnak is tartottam már alaphurzust és napi rendszerességgel jártam be a bonyhádi gimnáziumba, valamenyire tisztában vagyok az iskolalelkesítőség legtöbb nehézségével és problémájával. Mégis, engem is a gimnáziumban eltöltött évek alatt szólított meg az Isten, ennek az élménye hajt.

Megérkezve Orosházára, befogadó, igazi keresztyén közösségre leltem. Szeretném, ha szolgálattal mindinkább áldás lehetnék gyermek, szülő és pedagógus számára azáltal, hogy a minket szerető Krisztust hirdetem veretes, jó hírű iskolánk falain belül és kívül.

Havi rendszerességgel tervezett alkalom: szombati játszóház és kézműves foglalkozás Szentetornyán.

Kéthavi rendszerességgel tervezett alkalom: pénteki szalonnasütés Rákóczi-telepen, a Hack családnál; szombat/vasárnap szeretetvendégség valamelyik leánygyülekezetben.

LACZKI JÁNOS
lelkesítő

KOPF ANDRÁS

Gyülekezeti életünk eseményei pünkösd óta

A nyár sem volt eseménytelen

Áldozati vasárnap május 11-én. A pünkösdvasárnapi áldozati vasárnap bevételét örömmel és köszönettel vettük, hiszen ebből az alkalomból több mint 1 millió forintot adakozott a gyülekezet. Az összeget az ablakaink – galambokkal szembeni – védelmére, s a templomhangoztatás céljára fordítottuk.

Egyházkerületi Missziói Nap volt május 17-én, szombaton, Hartán. Buszszal, személygépkocsikkal utazó orosházi evangélikusok mintegy hetvenen vettek részt ezen a jeles alkalmon. Igei szolgálatot végzett Deák László lelkész, az Immánuel zenekar pedig zenélésével tett bizonyosságot az Úr Jézusról, mint megváltóról és üdvözítőről. Énekük, zenélésük nagy sikert aratott.

Leánygyülekezeti közgyűlések május 18-án. Ezen a vasárnapon Szentetornyán, Rákóczi-telepen, egy héttel később Kardoskúton másodlelkészt választó közgyűléseket tartottunk az egyházkerületi elnökség vezetésével. Mindhárom leánygyülekezet megválasztotta Laczki Jánost – korábban helyettes lelkészt – másodlelkészévé.

Két egyházkerületi LMK ülése május 28-án, szerdán. A Kelet-Békési és a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházkerületek Oroszáján tartották ülésüket, melyen az istentiszteleti szolgálatot végző és előadást tartó vendég D. Dr. Harmati Béla ny. püspökünk volt. A tartalmas és kellemes találkozó az iskolánk ebédlőjében fejeződött be, finom falatokkal.

Presbiteri és képviselő-testületi ülés június 7-én, szombaton: az egy hétre rá következő lelkésziktatás történelmi eseményét előkészítő összeállítás volt. Természetesen szó esett a gyülekezeti élet aktuális kérdéseiről is.

Lelkészek iktatása június 14-én, szombaton, 15.00 órai kezdettel az orosházi evangélikus templomban. Gáncs Péter püspök igei szolgálatával iktattuk be hivatalába Deák László lelkészt, valamint Laczki János másodlelkészt. Deák László elsődleges feladata a városi anyaggyülekezet szolgálata, Laczki Jánosé a leánygyülekezetek lelki gondozása (Szentetornya, Rákóczi-telep, Kardoskút). A kiemelkedő ünnepi eseményt megtisztelte jelenlétével Voitto Huotari püspök a finnországi

Mikkeliből. Jelen volt Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelőasszony és Kondor Péter békéscsabai esperes is, valamint több mint húsz Luther-kabátos lelkész énekelt a szolgálatot megerősítő liturgiai konfirmát.

Egyházkerületi és megyei látogatás június 15-én, vasárnap egész nap az egyházkerületi elnökség (Gáncs Péter püspök, valamint Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelőasszony), az egyházkerületi elnökség (e sorok írója és Koszorusz Oszkár egyházkerületi felügyelő) látogatást tettek a Nyugat-Békési Egyházkerület déli területén – Ambrózfalván, Pitvaroson, Csanádalbertin –, ahol püspöki igehirdetés köré épülő istentiszteletek voltak, helyi hittanos gyermekek kedves szolgálatával.

Tanévzáró istentisztelet június 22-én, vasárnap 10.00 órakor. Az alkalmat megtisztelte Taschner Erzsébet, a Felső-Diakonissza Egyesület főnökösszonya és Veperdi Zoltán lelkész, az egyesület igazgatólelkésze, akik ajándékot adtak át az iskola vezetése által javasolt Kocsis Éva diáknak szolgálatkész és keresztyén életvitelre, gondolkodásra jutalmaként.

Országos Pedagógiai Konferencia június 30.–július 2. között az evangélikus iskolánkban. Az országos konferencia nyitó istentiszteletén Ittész János elnökpüspök hirdette az ígét, s a konferencia első napján jeles alkalom volt a templomban Somogyi-Tóth Dániel orgonaművész ünnepi koncertje. Több mint 300 pedagógus vendég – a későbbi visszajelzések szerint – nagyszerűen érezte magát kisvárosunkban, és a háromnapos konferencia tartalmi részével is elégedettek voltak. A záró istentisztelet e sorok írója, Ribár János esperes tartotta. Köszönettel emlékezünk meg iskolánk vezetőinek most is kitűnő szervező-készségéről és -képeségéről.

Jelentős változás: új igazgatólelkésze van gyülekezetünknek 2008. július 1-jétől, Deák László személyében, aki 2007. július 1. óta szolgál nálunk lelkészként. Beiktatása június 14-én megtörtént, így átvehette az igazgatólelkészi szolgálatot a kisebb, nagyon rövid megszokással 1997 óta igazgatólelkész Ribár Jánostól. Isten áldása legyen az új igazgatólelkész szolgálatán!

Tatrángi vendégek, az evangélikus csángók, július 7-től 1 hétig. Erről részletesebb beszámoló olvasható a látogatást Jantos István felügyelővel közösen megszervező Laczki János másodlelkész tollából. Július 13-án, vasárnap délelőtt az istentisztelet igehirdetési szolgálatát Székely Levente tatrángi lelkész végezte (lásd 11. oldal).

Gyülekezeti fórum is volt július 17-én, csütörtökön, 16.00 órai kezdettel: új igazgatólelkészi kezdeményezés Jantos István felügyelővel közösen a fórumbeszélgetés lehetősége, ami kevesebb, mint egy presbiteri és képviselő-testületi ülés (mert itt határozatok nem születnek, csak javaslatok), de jóval több, mint egy, gyülekezeti ház előtti vagy sarkon folytatott beszéd, amit esetleg nincs módunkban helyesbíteni, ha téves dolgok hangzanak el. Az első fórum szép létszáma kötelezi a gyülekezeti elnökséget a folytatásra.

Tampere–Härmäläi látogatás augusztus 1–8. között. Testvérgyülekezeti látogatásra utazott a 11 fiatalból és 13 felnőttből álló csapat. A felnőttek: Ribár János esperes és Ribár Jánosné, Jantos István felügyelő és Jantos Istvánné iskolaigazgató, Varga Zoltán az Oroszázi Élet szerkesztője és felesége, Fehér Borbála, iskolánk igazgatóhelyettese, Varga Máté, Dr. Szabó István és dr. Szabó Istvánné pedagógus, Károlyfalvi Zsolt teológiai hallgató, presbiter, Tarr István és Tarr Istvánné képviselő-testületi tagok és Tarr Ádám. Valamint az ifjúsági csoport Révész Rita tolmács és mindenens vezetésével: Szöllösi István Sándor, Iványi Dániel, Kiss Ágnes, Vincze Dalma, Hajnal Edina, Berta József, Giró Szász Adrienn, Kozmer Vivien, Sipos Erik, Kocsis Éva. Matti Repo püspöknél tett látogatásunk az egyik kiemelkedő eseménye volt a kiutazásunknak (lásd 12–13. oldal).

Az óvodaépület tetőzetének dokumentációja elkészült és a postázása ajánlottan megtörtént augusztus 11-én. A lapos tetős épület évek óta beázik, keverses küzdelmet folytatunk már régen a ravasz esővízzel szemben. Eddig még akárkit kértünk fel a beázás kiküszöbölésére, senkinek sem sikerült, legfeljebb ideiglenesen. Végül mintegy 1 évvel ezelőtt arra a gondolatra jutottunk, hogy sátrortót kell az épületre húzni. Ennek

☞ mintegy 25 milliós költségét önerőből nem tudjuk megoldani, ezért a Püspöki Hivatalon keresztül az Országos Egyházhoz fordultunk. Szomorú, hogy szeptember elején kiderült: az augusztus 11-én ajánlottan postázott küldemény a Déli Kerület Püspöki Hivatalába nem érkezett meg, az Országos Egyház Építési Osztályára pedig csak augusztus 28-án futott be. Jelenleg vizsgálatot kértünk a Magyar Postától, mert az ajánlószelvényeket természetesen megőriztük.

Tanévnyitó istentisztelet augusztus 31-én, vasárnap délelőtt 10.00 órai kezdettel. Az istentiszteleten Deák László igazgatólelkész és Kopf András iskolalelkész közösen szolgáltak. Az új iskolalelkész igehirdetésével kezdődött az új tanév. Ez jelentős történet mind a gyülekezet, mind az iskola életében: idén szeptember 1-jétől Kopf András lelkész személyében iskolalelkész segíti az intézmény lelki életét.

Fazekasvarsándi kirándulás augusztus 31-én, vasárnap: meghívást kaptunk szóban is, postai úton is a fazekasvarsándi lelkésztől, Horváth Csabától abból az alkalomból, hogy az ottani evangélikus gyülekezet temploma 100 éves. Lovászpatonai és orosházi küldöttség érkezett Magyarországról a jelenleg romániai Fazekasvarsándra, ahol szép ünnepségben volt részünk. Orosházáról kettős delegáció jelent meg ezen a vasárnapon, mert délelőtt az orosházi gyülekezetet az ünnepi istentiszteleten az egyházmegyei elnökség (Ribár János esperes és Koszorus Oszkár egyházmegyei felügyelő) képviselte, délután pedig az orosházi gyülekezet ifjúsági ének- és zenekara, az Immánuel együttes adott koncertet. Felépésük után neves aradi művészek folytatták nagyon színvonalasan az alkalmat.

Canonica visitatio, hivatalvizsgálat püspöki szintről az esperesi gyülekezetekben szeptember 7–8-án, azaz hétfőn és kedden. Hétfőn ellenőrzési szándékkal érzett Gáncs Péter püspök, Dr. Szabóné Mátrai Marianna püspök-helyettes és Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelő-asszony. Hivatalt, intézményt vizsgáltak és közben sok beszélgetést folytattak mindenkivel. Másnap a pénzügyi és az adminisztrációs rend ellenőrzésére megérkezett Dr. Font Éva kerületi ügyész, valamint Csorba Gábor az országos egyház osztályvezetője. Alapos, részletes, körültekintő vizsgálatot végeztek, amelyről részletes jegyzőkönyv készült. Kiderült, hogy gyülekezetünkben ilyen, ún. canonica visitatio (püspöki vizsgálat) utoljára 1922-ben volt, amiről egy kb. 50 oldalas, gépelt jegyzőkönyvvel rendelkezünk (levéltárunkban hozzáférhető ez a hajdani,

értékes dokumentum). A vizsgálat most presbiteri gyűléssel fejeződött be, amelyre bárkit szeretettel hívtunk meg. Az alkalmat a kerületi elnökség vezette, és mintegy 80 fő gyülekezet össze erre a találkozóra, amely keresztény emberekhez méltó módon zajlott le.

Gyülekezeti busz közlekedik a városban minden vasárnap reggel, a 10.00 órakor kezdődő istentisztelet előtt. Kialakított útvonala van, és szívesen segítünk olyan testvéreknek az istentiszteletre eljutásban, akik valóban nem tudják másképpen megoldani az ünnepnap megszenteletését. Eddig mintegy 20 testvérünk veszi igénybe vasárnapról vasárnapra ezt a szolgáltatásunkat. A kisbusz iskolánk tulajdona, de az egyházközség is kiveszi részét a maga szerény módján a fenntartásából (pl. a vasárnapi utak költségét mi fedezzük), erre adományokat köszönettel elfogadunk. A kilencszemélyes busznak az istentisztelet előtt kétszer is kell fordulnia, hogy mindenkit felvehessen. Mivel csak szeptember eleje óta formálódik ez a lehetőség, így minden érintettől türelmet és rugalmasságot kérünk.

Mi mindig búcsúzunk? Régi kedves, szomorúan bölcs mondat, és mintegy ennek a jegyében került sor szeptember 12-én, pénteken este a gyülekezeti teremben egy búcsúvacsorára, amelyet a tőlünk távozó Szluka Csabáné Vali – két esztendeje könyvelőként nálunk dolgozó munkatársunk – és Török Lajos gondnok – aki immáron öt éve gazdája a templomnak és környékének – szerveztek a munkatársak részére. Mindkettőjük élete úgy alakult, hogy máshol keresik a megélhetés lehetőségét, ki közelebb, ki messzebb. Áldja meg Isten a döntésüket, hogy terveik megvalósulhassanak! Mi mindkettőjüknek megköszönjük becsületesen végzett munkájukat.

„10 éves” a kántorunk. Ennek az újságnak a lapjáról is áldáskívánással köszöntjük Keveházi Márta kántorunkat abból az alkalomból, hogy 1998. augusztus vége óta végzi közöttünk a kántori szolgálatot. Amikor 1998. augusztus elején hirtelen és váratlanul kántor nélkül maradt a gyülekezetünk, hálaadással vettük, hogy pilisi származású testvérünk vállalta az Orosházára költözést két fiával együtt, hogy köztünk dolgozzon organistaként, kántorként. Isten áldja meg a szolgálatát továbbra is a gyülekezetünkben!

Csendesnap volt a csorvási Eszter-tanyán, szeptember 20-án, szombaton. Kellemesen csalódtunk a nagy érdeklődés és a szép megvalósulás miatt. Az időjárás nem volt kedvező, en-

nek ellenére mintegy 60 testvérünkkel együtt vettünk részt Csorváson, az Eszter-tanya praktikus kialakított helyiségeiben azon a csendesnapon, amit Deák László igazgatólelkész ötlete alapján szerveztünk a „kegyelmi ajándékok” jegyében. E témában a bevezető és irányt mutató áhítatot Deák László igazgatólelkész tartotta, a jobb tájékozódást elősegítő előadást Laczi János másodlelkésztől kaptuk. Az úrvacsorai istentisztelet igehirdetésének – a beszámolót írótól – a lényege az volt, hogy felsorolhatóak a kegyelmi ajándékok tetszés szerint (ismeret, bölcsesség, gyógyítás, nyelveken szóolás stb.), de van egy mindennél fontosabb kegyelmi ajándék, a szeretet (agapé). A csendesnap igei forrása az 1Kor 12–13. fejezeti voltak.

Jelentős változások az alvégi temetőben. Már korábban is hírt adtunk arról, hogy kegyeleti közszolgálati szerződést kötött Orosháza Város Önkormányzata (Németh Béla polgármester) és a temetőtulajdonos Evangélikus Egyházközség. A segítség kölcsönös, mert a Parlament által elfogadott temetőtörvény szerint az önkormányzatnak kötelessége vagy egy temetőt működtetni, vagy egy adott, bár más tulajdonú temetőben eleget tenni a közszolgálati feladatnak, azaz kötelező segíteni anyagilag egy temető működtetését. A saját temető kialakítása sok százmillió forint, ezért kedvezőbb volt az úgynevezett közszolgálati szerződés megkötése, ami anyagilag azt jelenti, hogy az Evangélikus Egyházközség kijelölt egy területet, amelyet köztemetőnek lehet tekinteni, az önkormányzat pedig az idén 8 millió forintot biztosított nekünk, hogy azt a temetőre fordítsuk (utak, kutak, magyar hősi temetők, fásítás, füvesítés, stb.) A munkálatok folyamatban vannak.

Szépülhet a belváros evangélikus területén is. Mindhárom történelmi egyház – református, katolikus, evangélikus – 7-7 millió forintot kapott az önkormányzattól arra a célra, hogy épületeit szépítse, amivel a belváros is szépül. Az evangélikus egyház az ún. „divatsarok” épületét hozatja rendbe a 7 millióból, már amennyire futja ebből az összegből. Természetesen köszönettel tartozunk Németh Béla polgármesternek és a városi képviselő-testületnek, azoknak, akik megszavazták ezt az egyházi támogatást, amellyel jelentősen hozzájárultak a belváros csinosításához. Említett épületünk előtt, a járda elkészülte után kezdődhet az állványozás és az épület felújítása.

A nyáron is, kivétel nélkül minden igei alkalmunkat megtartottuk. Legyen a hittel megtartott igei alkal-

Történelem, határok nélkül

Ez év augusztusának utolsó napján az orosháziak által már az 1700-as évek végétől ismert úton, Ribár János esperes úr vezetésével, gyülekezeti küldöttség látogatott Fazekasvarsáandra (Olari), a határon túli evangélikus gyülekezet ünnepségére.

Jegyzőkönyvi adatok szerint ezt megelőzően 116 éve, 1892 májusában is sor került hasonló látogatásra:

„Olvastatott Fazekas Varsánd meghívó levele f. hó 8-án tartandó százados emlékünnepelelyre. Ekkor az egyház képviseletében: Veres József, Sass István, Göndös Mihály és Tóth György az egyház költségén kiküldettek.”

Kötődésünk van Fazekasvarsándhoz, több mint 200 éve. Lakosságunk népeleslege ugyanis 1781-től új falvakat alapított vagy gyarapított itt a tőszomszédságban. Távolabb pedig Fazekas-Varsánd községbe eresztett rajokat Orosháza, s a mellett maga is rohamosan nagyobbodott – ahogyan Veres József fogalmazta a maga idejében.

Új-Fazekas-Varsánd orosháziak által való alapításának leírását ezúttal mellőzve mindössze arra emlékeztetünk, hogy 1784-ben a helytartótanács engedélyével 70 család, másfél évvel később pedig újabb 50 család költözött el Orosházáról a Torontál megyei Szöllősrre. Hét év után – házaikat eladva – az Arad megyei Ó-Fazekas-Varsánd mellett megalapították Új-Fazekas-Varsándot.

Azt már a Fazekas-Varsándon lejegyzett adatokból tudjuk, hogy 1797. október 4-én Verasztó István öreg Kovács Ferenc-től egy házat öt rénes forintokon vett meg.

Egy évvel később pedig:

„A deputátusok az országbul hoztak 300 frt-ot: az orosházi ecclészia pedig

ajándékozott 67 frt. 24 krajcárt. Ugyancsak az orosházi nemes eklézsiától kölcsön vett az egyház 100 forintot, orosházi Molnár Ferenc-től szintén százat templomépítésre.”

A templomépítés költségeinek fedezéséhez legnagyobb összegekkel Orosháza járult, ami természetes, hiszen az újonnan keletkezett kis egyházat „a maga édes leányának tekintette.” Tanítóval is segítette az új települést, amikor annak szüksége volt rá. A varsándi gyülekezet kimutatása szerint (1792-től számítva) a hatodik tanító négy éven át (1818–1822) „Kovács Timótheus aki Orosházáról lett idehozva.”

Móringkönyvünk adatai bizonyítják, hogy a rokoni és lelki kötődések számai sem szakadtak meg az eltelepüléssel. 1793-tól még negyven éven át találunk Varsándról visszatérő móringszlovákokat: 26 férfi és 21 hajadon jött vissza Orosházára móringszlovák, házasságot kötöni.

Csak néhányat említünk az Orosházán már honos nevek közül: Baranyai, Bor, Bús, Csapó, Kulcsár, Mislai, Soós, Szikora, Takács, vagy mint kiterjedt rokonságból az alábbi Verasztó testvérek:

– „Verasztó Mihály özv. földes, született 1824-ben Fazekas-Varsánd 100. sz. Újabb házasságot kötött Orosházán, 1857. november 17-én, 33 éves korában. Szülei Verasztó István–Ugróvszky Sára. A menyasszony: Szilasi Katalin, 24 éves orosházi lakos. A özvegy özvegyeségi és hirdetési bizonyítványát előmutatta.”

– „Verasztó József földes, született 1835-ben Fazekas-Varsánd 112. sz. Házasságot kötött Orosházán, 25 éves korában 1859. május 24-én, Tóth Katalin 20 éves orosházi lakos hajadonnal. A özvegy szülei: Verasztó István–Ugróvszky Sára.”

Volt, aki végső nyugovásra tért haza az Arad megyei Fazekas-Varsándról: „mint elagott özvegyasszony jövén születési helyére, Orosházára, a helység Kórházába befogadtatván meghalt 1845. december 6. Szülei nem tudatik. Férje: Zámbo Péter.”

Az alábbi, 1859-ben kelt és Torkos Károly orosházi evangélikus esperesnek címzett levél tárgya és írásmódja a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy időközben az orosháziak mellé szlovák ajkú népesség is telepedett Új-Fazekas-Varsándra. Az említett levelet sajátos keveréknyelvezete miatt – a jobb közérthetőség

kedvéért – az általam szükségesnek vélt mértékig „magyarítottam”:

*„Szép Tisztelet!
Az Esperes Úrnak küldjük Új-Fazekas Varsándról, Tót atyafiak. Emlékiül adunk, hogy tetszik emlékezni az esperes úrnak, hogy amit akartunk, az Isteni szolgálata után arról semmit se tudunk. Volt-e az gyűlés, vagy se. Kérünk, alássan méltóztassa fáradságot venni nekünk meg írni, hogy tudjuk, hogy lesz már az a mi dolgunk, mert mink nem akarjuk elhagyni a tót nyelvű szolgálatot.*

Vártunk mink ekkoráig, hogy majd kapunk valami hírt, de talán el is felejtkezett rólunk. Hanem kérjük alássan az esperes urat, gondolkodjon rólunk úgy, mint jó és kegyes pásztor az juhairul. Hisszük is, hogy már talán lesz olyan jó és kegyes, hogy nem hagy el minket abba, ahogy vagyunk, hogy már annyit fáradoztunk utána, mert ha nem akar rajtunk segíteni kéntelenek leszünk folyamodni más felé, de azt nem akarjuk tenni. Tsak várunk esperes úrra mit ad nekünk, vagy mit mond. Szépen tiszteljük mindnyáján az esperes urat.

Tartsa meg az Isten jó egészségben még ezen túl is.

Kelt, Új F. Varsádon, augusztus 18-dik. 1859-dik esztendőben.

*Acsán András,
Acsán János,
Korima Páll.”*

Torkos Károlyt 1858-ban választották esperessé. Új-Fazekas-Varsádon tett látogatásának, egy esetleges varsándi küldöttség orosházi megjelenésének vagy a levélben kért tót nyelvű istentiszteletek ügyében tett intézkedésének a korabeli orosházi evangélikus egyház jegyzőkönyveiben nincs nyoma.

A varsándi evangélikus gyülekezet feljegyzéseiből viszont tudható, hogy a hosszan elhúzódó ügy végére az tett pontot, hogy 1869-ben: „a tót ajkiak elszakadva az egyházközségektől külön fliát alakítottak.”

Új-Fazekas-Varsándhoz 1849-ben és 1918-ban szomorúbb nevezetes események is kötődtek, az utóbbinak Orosházán is erős visszhangja volt, de ez már egy másik történet...

VERASZTÓ ANTAL

☞ ma Isten áldása, és most is, így is kérjük minden kedves olvasónkat, gyülekezeti tagunkat, hogy nagyon becsüljük meg az igei alkalmakat, akár a hétköznapiakat, akár a vasárnapokat. Kimondhatatlan áldás az ige hallgatása és megtartása, megszívlelése és megélése. Adjunk hálát igei alkalmainkért, gyülekezeti életünkért.

Összeállította:

RIBÁR JÁNOS
esperes, szerkesztő

Temetőkről

*Tisztelt Gyülekezet,
Temetőlátogatók!*

Mint azt Önök is bizonyára észrevették, nagy léptékben halad az alvégi temető fejlesztése.

Azt azonban már kevesebben tudják, hogy ez egy régebb óta tartó folyamat, és nemcsak az alvégi, hanem a felvégi temetőt is érintette, és fogja a jövőben is. E két temető „rendbetétele” 2001-ben kezdődött el, amikor a Rekviem Temetkezés átvette a temetők üzemeltetését.

Első lépésként a felvégi temetőben kellett megszüntetni a hosszú évek során felgyülemlett hulladékhegyeket. Korábban a temető lezárása volt tervezve, mert nem maradtak eladható üres sírhelyek, de nem kis munkával és anyagi ráfordítással a Rekviem Temetkezés dolgozói újra lehetővé tették ezen temetőben a temetéseket.

Ezután az alvégi temető ravatalozóját kellett felújítani, hiszen a végtisztesség megadása a kultúrált ravatalozóval kezdődik! Az Evangélikus Egyházközség és a Rekviem Temetkezés között már akkor is nagyon jó kapcsolat volt, így természetesen vettük, hogy a felújítás során saját dolgozóink végezték a munkálatokat, ezzel megtakarítottuk az egyházközségnek a munkadíjak kifizetését, ami igen jelentős összeg lett volna. A ravatalozó felújítását követően a Rekviem Temetkezés ismét nagy beruházást végzett, és az új ravatalozóba székeket, kandelábereket, illetve új, kézzel faragott ravatalozó- és szónoki asztalt vásárolt.

Az utak állapota is nagyon rossz volt, ezek felújítása szintén elkezdődött már az előző években, és ez most be is fejeződött.

A temetőben lévő sírhelyek pontos feltérképezéséhez egy speciálisan ezzel foglalkozó cég lett megbízva, akik elkészítet-

ték a temető műholdas térképét (ezt hamarosan a gondnoki irodával szemben fogják látni), illetve az összes sírhelyről fényképfelvételek készültek, így pontosan beazonosítható és jól kezelhető nyilvántartást lehet vezetni.

A felvégi temető ravatalozójának felújítása a tető újraszigetelésével kezdődött, melyet szintén a Rekviem Temetkezés dolgozói végeztek el. Erre nagyon nagy szükség volt, hiszen a beázástól teljesen tönkrement a fal.

A tető újraszigetelését követően a ravatalozó beltére is teljesen fel lett újítva, utolsó lépésként pedig az aljzat leburkolására került sor. A következő lépés a gondnoki iroda felújítása lesz.

Mindezen munkálatok mellett igyekeztünk a temetőket folyamatosan karbantartani, kiemelt figyelmet fordítva a fűnyírásra és a hulladék összegyűjtésére. Sajnos a sok dicséret mellett előfordult, hogy negatív kritikát is kaptunk, melyek némely esetben jogosak is voltak.

Ezek ellenére szeretnénk, ha a tisztelt temetőlátogatók figyelembe vennék, hogy tavaszi időszakban a temető teljes területén egyszerre nő meg a fű, és az alvégi temetőt lehetetlen egyszerre levágni, hiszen a terület 13 hektáros, de folyamatosan végeztük és fogjuk is végezni a fűnyírást. A másik probléma több esetben a szemét elszállítása, illetve a konténerek elhelyezése volt, főként a felvégi temetőben. Megértéssel hallgattuk azon hozzászólásokat, akik sérelmezték, hogy pont az ő sírjuk mellé lett elhelyezve a szeméttároló, de sajnos korábban nem lettek kihagyva ilyen célra üres helyek, ezért ezeket a panaszokat orvosolni lehetetlen.

Természetesen továbbra is szívesen várjuk mind a pozitív, mind a negatív kritikákat, hiszen ezek is segítenek minket a munkánkban.

A temető üzemeltetése a mi feladatunk, melyet igyekszünk legjobb tudásunk szerint végezni, de ez csak az Önök segítségével lehetséges! Ezúton kérjük, hogy sírjaikat és azok közvetlen környezetét rendszeresen tartsák rendben, a szeméttel pedig csak a kijelölt szemétyűjtőhelyre tegyék, ezzel nagymértékben hozzájárulnak a temetők szépüléséhez.

Bízom benne, hogy az Evangélikus Egyházközség és a Rekviem Temetkezés által közösen végzett fejlesztések, felújítások egyre nagyobb megelégedést eredményeznek a temető látogatói számára.

LÁSZLÓFFY RÓBERT
Rekviem Temetkezés

Egy gitártábor iskolapéldája Reflexió

Nagy örömmel vettem részt a nyáron megrendezett gitártáborban. Magam sajnos nem vagyok húrpengető. Csodáltam is mindig azokat, akik érzéseiket egy hangszer segítségével meg tudták a zene nyelvén fogalmazni. A dallam a lélek nyelve. A muzsika, amely Istent dicsőíti talán a legnemesebb igehirdetés.

Luther azt írta: ha egy szolgálólány helyesen söpri fel az udvart, az már istentisztelet. Talán megdöbbenő a kép, pedig igaz! Ha valaki hivatását betölti és Krisztusnak szánja önmagát és szolgálatát, az a legnemesebb dicsőítés. A valóra váltott szeretet cselekedetei többet érnek ezer ékes szónál!

Ebben a táborban sokan sokféleképpen prédikáltak: Buri Bianka, Csehi Józsi, Körmöczi Zoli a három fő gitártanár az ujjakat-kezeket tanították, nagy türelemmel, Szőke Szabi is besegített. Deák Gabi – megalapozva a tudást – zeneelméletet és szolfézt tanított, hisz a csörömpölés még nem zene. Bár a korkülönbségek elég nagyok voltak, a hozott tudásban is volt eltérés, de sikerült áthidalni ezt a szakadékot. Mindenki a neki megfelelő szinten tudott haladni a tanárokkal. A lecke pedig nagy volt.

Meg kellett tanulnunk a melódiában rejlő csend hatalmát, a szünet erejét, a ritmus lüktetését, és meg kellett érezni, hogyan sebzí meg a húr a kezét, a meghozott áldozat hatalmát. Csak aki mindezeknek magasságát, mélységét, örömet, fájdalmát megtapasztalta, tudott a csoda részévé válni. Talán észre sem vettük, mikor változott a tábor és a játék az életünket formáló neveléssé. A napok szálltak, mint a percek, és mire felésméltunk – augusztus 2-án, szombaton – már az ifjúsági istentisztelet keretén belül, a templomban találtuk magunkat. Színtiszta öröm volt az együttléttel! A Lélek öröme, ami áthatotta.

Prédikált ezen az istentiszteleten a szó, a hang, a mosoly, a könny és a csend, ami békességet hozott. A templomban találkozott játék és való élet, szülő és gyermek, énekelt és elmondott Ige. Ember és az őt megváltó Jézus Krisztus.

Isten megáldotta alkalmunkat és az egész táborozást, ez érződött minden pillanatában, legyen hát övé a köszönet! Neki és érte!

KOPF ANDRÁS

Isten iránti hálával mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az Új Reménység Alapítvány céljára felajánlották. Bankszámlánkra 2007. október 30-ig 191 195 Ft érkezett. Az összeg elköltése a lapzárta idején még folyamatban van. Adószámunk: 18375901-1-04. Bankszámlaszámunk: 10402647-26413505

*Tisztelettel: az Új Reménység
Alapítvány Kuratóriuma*

Egy Orosházán élt ismeretlen lelkész: Vörös Zsigmond

Bizonyára van annak már vagy két évtizede, mikor egyházközségünk halotti anyakönyvét böngészgetve rábukkantam arra, hogy egy Vörös Zsigmond nevű evangélikus lelkész 1779. április 5-én, 62 éves korában elköltözött e földi világból. E sorok írójának (egy rövid utalástól eltekintve) nem szólt erről senki Orosházán. Tehát régóta foglalkoztat ennek a titokzatos, teljesen elfeledett lelkipásztornak a pályaképe azért is, mert nem lévén más értelmiségi a községben, Horváth pap mellett csak ő végezhetett egyetemet az 1700-as évek Orosházáján. Ebből a rejtélyből következett az, hogy a kutatás izgalma fogva tartott, folytattam a történeti búvárkodást, a régi iratok valóságát.

Első lelkészünk, Horváth András (1715–1785) a település 1744-es alapításától kezdve egyedül végezte a több ezer keresztelest, esketést, temetést. Hatalmas munkabírású ember volt, kitűnően képzett (tanult Halléban és Leydenben). Mindvégig ellenállt az egész életében rá nehezedő lelki és fizikai erőszaknak, céltudatos volt és határozott, kitarított evangélikus hite mellett. Bizonyára nem járunk messze az igazságtól, ha e cikkben is megállapítjuk: az ő bölcsességének, türelmének, diplomáciai készségének köszönhető az, hogy településünk, a mai Orosháza fennmaradt. Tekintélyével elérte azt, hogy a helyi lakosok inkább elszenvedték a protestánsüldözést, a jogfosztottságot, mint feladják vallásukat vagy bekésebb vidékre vándoroltak volna.

Vörös Zsigmond neve egyáltalán nem szerepel helytörténeti kiadványainkban. Nem hallott róla Skolka Sámuel, aki 1815-ben, a Prágában megjelentetett német nyelvű *Hesperus* című folyóiratban publikált igen részletes tanulmányt Orosházáról. Balassa Pál lelkész sem említi Vörös nevét 1844-es füzetében, sőt a kitűnő Veres József esperes-lelkész sem ismeri 1886-os kiadású *Orosháza* című könyvében. Legutóbb 1965-ben látott napvilágot a Nagy Gyula szerkesztette, ma is sokak által forgatott *Orosháza története és néprajza*, azonban az 1700 oldal egyikén sem olvashatunk róla.

Mégis, mit sikerült összeszedgetni Vörös Zsigmondról? Nevét a német telepesek által életre hívott Tolna vármegyei Kismányok község lelkészeinek sorában találjuk meg, ahol 1742–1749-ig szolgált.

Csepregi Zoltán, a *Magyar pietizmus 1700–1756* (Bp., 2000) című kiadványá-

ban teszi közzé Michael Weisz kismányoki evangélikus lelkész Hajnóczy Dánielhez írott levelét, melyből megtudjuk, hogy utóda Kismányokon a modori származású Vörös Zsigmond.

A Vörös nemzetség genealógiai honlapján megtaláljuk a Pozsony vármegyei Modor adózóinak névsorát 1715-ből, köztük Sigismundus Vörös is szerepel. Jó úton járunk! Ha pontosak az orosházi halotti anyakönyv adatai, akkor Vörös Zsigmond 1717 körül szülehetett, tehát valószínűleg az ő apja a fenti adólajstromban található polgár.

Három esztendő múltán a szomszédos Somorja jegyzőinek névsorában tűnik föl Vörös Zsigmond neve, aki 1718 októberében tette le esküjét a városházán, a bíró és a tanács előtt.

Ma még nem tudjuk, hogy a „mi” Vörös Zsigmondunk hol végezte középiskolai és teológiai tanulmányait. Csak az a bizonyos, hogy 1742-ben, 25 éves kora körül érkezett Kismányokra. Feleségül vette Tatai Juliannát, s több gyermekük született.

1749–1751-ig a Somogy vármegyei Tabon volt lelkész. Aztán közel negyedszázadig ismét eltűnik szemünk elől.

Élettörténete Orosházán folytatódott. Evangélikus egyházközségünk házassági anyakönyvében felleltünk két bejegyzést 1775-ből, négy esztendővel Vörös Zsigmond halála előtt.

Az első: február 14-én házasságot kötött Gabnai István Vörös Boriskával, Vörös Sigmond úr hajadon leányával. A második: 1775. november 14-én pedig Jámbor Simon vette feleségül Vörös Juliannát. Idézem a szövegű beírást: *„Jambrich alias Jámbor Simon ifjúlegény, Jambrich István fia megesküött Tiszt. Vörös Sigmond Úr leányával, Juliannával. Kérők: Folkusházy Praeceptor Úr és Varga Ádám.”*

Azt, hogy Orosházán lakott Vörös Zsigmond, a következő, szintén a házassági anyakönyvben talált, 1779-es sorok bizonyítják: *„Tar Mihály ifjful. Tar Péter fia, megesküött Für Márton leányával Katával. Közbejárók: T. Vörös Sigmond Úr és Sellei János.”*

A kérdés – többek között – az: ki lehet Sellei János? Kicsit kutatva kiderült, hogy Sellei János felesége az 1761-ben Orosházán született Tatai Rusinka, Tatai János leánya, édesanyja pedig Görbics Jutka. Ennek ismeretében feltételezhető, hogy Vörös Zsigmondné Tatai Julianna és az Orosházán élt Tatai János rokonok, élet-

korukból ítélve talán testvérek lehettek. Ennek a családi kapcsolatnak a révén juthatott Vörös Zsigmond lelkész és családja Orosházára. (Az 1771 előtti halotti anyakönyvek hiányoznak, elképzelhető, hogy Vörösné Tatai Julianna elhunyt – ha egyáltalán itt halt meg – azon kötetek egyikében van.)

Vörös Zsigmond két lánya, Gabnai Istvánné (később Barbarának írják) és Jambrichné Julianna életük végéig Orosházán laktak és mindketten falunkban haltak meg. Gabnai Istvánné Barbarát 1796-os halálakor 50 évesnek jegyezték be, apja neve mellett itt szerepel édesanyja is, Tatai Julianna.

A másik Vörös lány, Jambrich Simonné Julianna jóval később, 1830-ban fejezte be földi pályafutását, 70 éves korában. A „Szülők neve” rovatban kis meglepetés: apja neve Veres Zacharias, anyja neve: „nem tudatik”. Az adatokat szolgáltató – enyhén szólva tájékozatlan – leszármazottaknak köszönhetően az 1775-ben elhunyt Vörös Zsigmondból, 55 év múlva Veres Zakariás lett. Mondhatnánk, beleenyugodva a dolgokba: így múlik el a világ dicsősége, az unokák már a nagyszülő nevét sem tudják.

Befejezésül: egyháztörténeti emlékparkunkban minden évben követ emelünk egy régi lelkészünknek és tanítónknak. Vörös Zsigmond nem volt az orosházi gyülekezet beiktatott prédikátora, alkalmanként segédkezhetett az öregedő Horváth Andrásnak. Mint orosházi földben nyugvó pap és Luther tanainak követéséért sokat szenvedett lelkész azonban megérdemli azt, hogy nevét ismerjük. Ezzel a kis írással emlékezzünk rá, és elfeledett szellemi örökségét jegyezzük fel helyi egyháztörténetünk lapjaira!

KOSZORÚS OSZKÁR

Adományok újságunkra

Továbbra is reméljük a gyülekezet támogatását évente négy alkalommal megjelenő kiadványunk, az Orosházi Harangszó számára. Mint az első oldalon írtuk, egészen gyülekezetcentrikusak kívánunk lenni. A gyülekezet építése a cél mindenféle gyakorlati (alkalmak) és elméleti (igei) írással.

Emlékezzünk Luther Mártonra!

Október 31. az egyházi tanítás újjászületésének ünnepe, amelyet reformációnak hívunk. Ki is volt az, aki tenni akart annak érdekében, hogy az egyház visszatérjen azokhoz a tanokhoz, melyek csak és kifejezetten a Szentírás alapján lehetnek? E témáról hosszú oldalakat lehetne írni, azonban most kísérletet teszek arra, hogy e kérdésre dióhéjban adjam meg a választ.

Luther Márton 1483. november 10-én, Szent Márton előestéjén született Eislebenben. Születését követő napon keresztelték meg a Szent Péter és Pál templomban. Szülei szerették volna, hogy fiuk gazdag és híres legyen. Jogi pályát szántak neki, és mivel viszonylag jó módúak voltak, ezért jó színvonalú iskolákban taníttatták. Apja remélte, hogy fia a szász választófejedelem udvaránál kap majd állást. Sokáig úgy tűnt, hogy ez az álma teljesülni fog.

1505-ben azonban Isten más útra térítette Luther Mártont. Egy alkalommal hazafelé menet hatalmas viharba keveredett. Villámok cikáztak körülötte és félelmében megfogadta, hogy ha ezt túléli, akkor szerzetes lesz belőle. Amint tudjuk, túlélte. Apja legnagyobb bosszúságára ellenére abbahagyta jogi tanulmányait és belépett az erfurti ágoston rendi kolostorba, szerzetesnek. 1507-ben áldozópappá szentelték, majd 1512-ben a teológia doktora lett. Luthert már nagyon korán érdekelte a bűn és üdvösség kérdése, és nagyon félt az örök kárhozattól. Emiatt rengeteget szenvedett teológusként is.

Mivel életét hosszú időn keresztül szerzetesként élte, ezért sokáig nem tud-

ta, hogy a világi papság milyen bűnöket követ el és milyen módon élnek vissza az egyház vezetői a Szentírás szavaival. Csak Rómában tett hivatalos útja után döbbsen rá arra, hogy az egyház letért Isten igaz útjáról, és a pénz, a hatalom került előtérbe.

Lutherra nagy hatással volt Pál apostol Rómaiakhoz írott levele és annak alapos értelmezése során értette meg azt az üzenetet, hogy az ember csakis Isten kegyelméből, hit által igazulhat meg, és nem az egyház által hirdetett módon, azaz jó cselekedetek által. E felismerést követően szállt síkra azért, hogy a felborult rendet helyreállítsa és megszünjenek a pénzügyítő akciók, véget érjenek az egyház által végzett tévtanítások.

Luther Márton nem akart új egyházat létrehozni és nem is akart a katolikus egyházból kiválni. Ő csak bizonyos dolgokon szeretett volna változtatni. Ezért szögezte ki 95 tételét Wittenbergben, 1517. október 31-én a templom kapujára, és a benne foglaltakat egyetlen esetben lett volna hajlandó visszavonni: ha valaki a Szentírásban leírtak alapján cáfolja meg a tanításait. Ellenfelei azonban erre képtelenek voltak.

Mivel nem teljesítette a pápa utasítását (nem vonta vissza tételeit), ezért 1521. január 3-án a pápa kimondta rá az egyházi átkot. Külpolitikai okok miatt áprilisban kapott még egy utolsó lehetőséget, hogy a wormszi nagygyűlésen visszavonja a tételeiben foglaltakat, azonban ez nem történt meg. A császár ezért április 25-ét követően kimondta rá a birodalmi átkot, aminek értelmében bárki üldözhet-

te és megölhette. Bölcs Frigyes szász választófejedelem (aki tisztelte és kedvelte Luthert) a Wormsból Wittenbergbe vezető úton, hazatérése során elraboltatta és Wartburg várába vitette. Luther úgy gondolhatta, hogy az embereket azért tudják a papok becsapni, mert a latin nyelvű miséből vajmi keveset értenek, ezért elkezdte a Biblia lefordítását német nyelvre.

Az 1522-ben megtartott második nürnbergi birodalmi gyűlés határozata alapján a wormszi ediktumban foglaltakat nem lehetett végrehajtani, így ismétellen visszatérhetett az emberek közé. Luther az evangélium hirdetését és magyarázatát mindvégig fontosnak tartotta. Az istentiszteleti rendet oly módon kívánta megváltoztatni, hogy a gyülekezetet a megszokottnál jobban be akarta vonni. Így vált hangsúlyossá az anyanyelvű éneklés és a gyülekezeti imádság. Nagyon sok szép éneket köszönhetünk neki, amelyek éneklése azonban nem könnyű. Luther szerint a zenének hármas feladata van: 1. Dicsérje az Úristent, 2. szolgálja az emberek épülését, 3. segítse az evangélium terjedését. Valahányszor tehát énekelni kezdünk, emlékezzünk e három feladatra!

Tanítása öt téma köré épül fel: 1. Imádság, 2. Hit, 3. Kereszttség, 4. Úrvacsora, 5. Tízparancsolat.

Ne feledjük el, hogy 2008. október 31-én 10.00 órakor istentisztelet keretén belül a reformációt ünnepeljük, és megemlékezünk Luther Mártonról! Legyünk együtt akkor minél többen!

MADARÁSZ GÉZA

Orosházán járt a tatrangi testvérgyülekezet

Nagy örömünkre szolgált, hogy idén tatrangi testvérgyülekezetünk delegációját láthattuk vendégül, Székely Levente nagytiszteletű úr vezetésével. Megállapodásunk szerint két évente látogatjuk meg egymást, tavaly mi élvezhettük vendégszeretetüket.

2008. július 8-án este érkeztek és 14-én délelőtt utaztak haza. A hét folyamán megismerkedtek gyülekezetünkkel és környezetével.

Az első napon az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkba látogattunk, ahol – természetesen – megtekintettük a Feszty-körképet és az emlékparkot. Ezt

követően rövid szegedi városnézéssel zártuk a napot.

A tatrangiak ragaszkodtak hozzá, hogy Budapestre is ellátogassanak, mivel közülük volt olyan, aki még nem járt a fővárosban.

A pénteki napon a testvérek megismerkedtek a kardoskúti pusztával, este pedig a csorvási Eszter-tanyán vendégtük meg őket.

Szombaton a gyopárosi élményfürdőben pihentük ki a sűrű programok fáradalmait.

Vasárnap Székely Levente nagytiszteletű úr igehirdetéssel szolgált közöttünk

Orosházán, majd Kardoskúton. Mindkét gyülekezetet megajándékozták nemcsak jelenlétükkel és szolgálattal, hanem értékes porcelántárgyakkal is, amelyek emlékek az elszakított területek történelmi vihara által megtépázott, nálunk mégis élőbb és elevenebb közösségétől.

Ez úton is köszönetet mondok azoknak a testvéreknek, gyülekezeti tagoknak, akik vendégül látták „csángliai” magyar testvéreinket. Reményeink szerint a testvérgyülekezeti kapcsolat tovább épül, és hamarosan újra találkozunk.

LACZKI JÁNOS

Fiatalos beszámoló a finn útról

Gyülekezetünk ifjúsági csoportja augusztus elején Finnországban járt. A tampere–härnåndal fiatalokkal töltöttünk egy hetet egy sikeres európai uniós pályázatnak köszönhetően. A „Fiatalok Lendületben” program keretében megvalósult pályázat címe ez volt: „Egy csónakban evezünk – Aktív fiatal egyháztagokként Magyarországon, Finnországban és Európában”. Az együtt töltött hét folyamán a közösen megtervezett programok (tánc, színi előadás, barkácsolás, zenélés, közös istentiszteleti szolgálat) révén sikerült jobban megismerkednünk egymás kultúrájával. Az ifjúsági csere koordinátorai finn részről Päivi Repo lelkész, az orosházi gyülekezet részéről Révész Rita PhD-hallgató voltak.

Az orosházi evangélikus gyülekezet ifjúságának egy része augusztus elején látogatást tett Tamperében, a finnországi testvérgyülekezetünknel.

Az utazást megelőzően többször összegyűlt kis csapatunk, hogy kellőképpen felkészüljünk a táborra. Mivel az volt a célunk, hogy a finn fiatalokkal megismeressük saját kultúránkat, nem ártott felfrissíteni tudásunkat. Összegyűjtöttük és begyakoroltuk a legismertebb népdalokat, néptáncórákat vettünk, szereztünk népviseletet és egy önálló műsort állítottunk össze a tanultakból. Ezen kívül magyar népi mondákat és közösségi játékokat is gyűjtöttünk. Várakozással, reményekkel és képességeinkhez képest felkészülten tekintettünk az útra.

Tíz fiatal vágott neki a hosszú útnak. Többek – köztük én is – ez alkalommal utaztak először repülővel. Az utazás kicsit kifárasztott minket, de épségben megérkeztünk és a finnek szeretettel fogadtak bennünket.

Az első este a kipakolással és a megismerkedéssel telt. A második napon kiscsoportokba lettünk osztva. Délelőtt mindenki megismerkedett a saját csoportjával, és készített egy plakátot, amire felrajzolta saját magát és egy jellemző tulajdonságát. Ezen kívül csapatnevet is választottunk, méghozzá olyat, ami illik a tábor mottójához. A mi csapatnevünk a „FriendShip” volt. Azért, hogy egymás nevét könnyebben megjegyezzük, kitézőket készítettünk. Délután felkészültünk a másnapi istentiszteleten való szolgálatra. Nagyon élveztük, hogy magyarul és finnil is megtanultuk az énekeket.

A következő napon részt vettünk a kétnyelvű istentiszteleten. Néhányan felolvastunk a Bibliából, majd elénekeltük az előző napon begyakorolt dalokat. Az

istentisztelet végén együtt ebédelt a gyülekezet, és nagy meglepetésünkre az ebédlő a magyar zászló színeivel volt feldíszítve. Ebéd után elmentünk a kikötőbe, és egy nagy csónakkal – amibe majdnem mindannyian belefértünk – visszaveztünk a táborba. A legtöbb magyaroknak ez volt az első evezése. Körülbelül két órába telt, amíg visszaértünk, addigra kellőképpen elfáradt mindenki.

Másnap ellátogattunk a tamperei dómba, az ifjúsági központba és csoportokban más felekezeti gyülekezetekhez. A dómban volt egy kis feladatunk. Minden csoport kapott egy képeslapot, amelyen egy-egy, a templom falain látható festmény volt. Meg kellett találnunk ezeket a képeket a templomban és elgondolkozni a jelentésükön. Ezután bemutatták a dómot és körbe is nézhettünk. Az ifjúsági központon keresztül vezettek minket, megmutattak minden helységet, végül egy beszámolót hallottunk a tamperei evangélikus gyülekezetéről. A négy csoport négy gyülekezethez látogatott el. Tamperében az evangélikuson kívül van adventista, pünkösdisták, ortodox és katolikus gyülekezet is. Mi a pünkösdistákhoz mentünk, ahol az egyik ifjúsági vezető fogadott minket. Végigvezetette csoportunkat az épületen, részletesen bemutatta a helységeket, majd a földszinti kávézóban ültünk le beszélgetni, ott tehetjük fel az előző napon megfogalmazott kérdéseinket. A nap hátra levő részét a tamperei vidámparkban töltöttük. Kipróbáltunk néhány csónak vagy hajó alakú masinát. Ez is egy olyan este volt, amire mindenki boldogan emlékszik vissza, hiszen többen akkor jártunk először vidámparkban. Ekkor megtanultunk igazán önfeledten, kötöttségek nélkül is együtt lenni.

A következő napon pólókat festettünk, amikre finn és magyar (Luther-róza) mintákat festettünk. Délelőtt az Európai Unió értékeiről beszélgettünk kiscsoportokban, és plakátot készítettünk, amit bemutattak a csoportok egymásnak. A délutánt a magyar estre való felkészüléssel töltöttük. Átnéztük a műsort: gyakoroltuk a dalokat és a táncokat. Este meglátogattak minket a gyülekezet felnőtt tagjai is. A táborban szabadtéren került sor az előadásra. A közönség nagyon élvezte a műsort, még akkor is, ha akadtak benne eltévesztett tánclépések, hamis hangok, vagy éppen egy jókora lyuk a színpad közepén. Mindenesetre nagyon tetszett nekik a magyar néptánc és népzene, nem beszélve a viseletről.

A másnap a népi mondák dramatizálásával telt. Először felolvastuk a mondákat, majd kiosztottuk a szerepeket. A „Csodaszarvas”-t, a „Lehel kürtje”-t és a kalandozó magyarok történetét próbáltuk átadni a finneknek. A legtöbb szöveg a narrátornak jutott, aki angolul olvasta fel a történetet, de összeállítottunk néhány mondatos párbeszédet is. Szereztünk és készítettünk kellékeket, jelmezeket is. Délután többször elpróbáltuk a jeleneteket. A próbák és az előadás is nagyon jó hangulatban teltek, hiszen a jelenetek tele voltak vicces részekkel. Az esetleges bakikon is csak nevtünk. A finnek előadása a Kalevaláról nagyon szórakoztató volt. Régebben azt hittem, hogy a Kalevala is egy unalmas monda, de ez után az este után, megváltozott a véleményem. A történet vicces és kicsit örült, de semmiféleképpen sem unalmas, hiszen az egész előadást végignevtünk. Az este befejezéseként összegyűltünk a tábortűz körül, átbeszéltük a nap tuskéit és rózsáit, azaz a jó és rossz dolgokat. Ezt egyébként mindennap megtettük az esti áhítat kezdéseként. Az áhítat után kolbászt sütöttünk és beszélgettünk.

Az utolsó együtt töltött napunkon készültünk az estére, és összegeztük a tábor tapasztalatait. Délelőtt standard táncokat tanultunk az esti mulatságra, délután pedig megbeszéltük a hét történéseit, és azt, hogy a jövőben tervezünk-e valamilyen folytatást, és ha igen, hogyan. Abban megegyeztünk, hogy mindenki számára felejtethetetlen volt ez a finnországi út, és hogy szeretnénk még találkozni ezekkel a fiatalokkal. Azt is megbeszéltük, hogy kis csapatunk össze fog még gyűlni, hogy előkészítsen egy, a finnországi utunkról szóló fényképképzést, melyet egybekötünk egy élménybeszámolóval. A finn fiatalok közül néhányan nagyon jól énekelnek, és játszanak különböző hangszereken. Ők zenéltek az este folyamán, mi pedig a délelőtti megtanult alapján táncoltunk, vagy legalábbis megpróbáltunk. A mulatság után következett a záró áhítat. Körbeültünk, meghallgattunk egy történetet, s imádkoztunk egy gyertya fényénél. A végén átadtuk egymásnak az aján-dékokat gyülekezeiteink nevében.

Másnap már csak egy reggeli áhítat, a bepakolás, és persze az indulás maradt. A buszban ülő összes orosházi fiatal szomorkodva távolodott a tábortól, de szép élményekkel, új barátságokkal gazdagodva, és egy keresztyén, fiatal közösségben eltöltött, boldog héttel a háta mögött.

KOZMER VIVIEN

A finn út története

Istennek hála, a finn testvéreknek köszönet, hogy a testvér-gyülekezeti kapcsolat a tampere-härmäläi és az orosházi evangélikus gyülekezetek között az idő múlása és változása ellenére is megmaradt. Hajdan – történések dolga a mikor – ezek a testvérgyülekezeti kapcsolatok azért kezdődtek, mert kétségbeesetten kerestük a kitörési lehetőséget az elaknásított határral elkerített gettóországból, amikor nem volt szabad Nyugatra utazni. S a tőlünk (észak) keletre fekvő Finnország kapitalista (nyugati) volt, de evangélikus. Lassan feloldódni látszanak a határok, ha a gazdasági és a gondolkodási különbségek nem is tudnak oldódni, mert itt nálunk egy megkövesedett szocialista vadkapitalizmus van, a finneknél pedig egy csodálatos keresztény ország a maga szociális és egyéni áldásaival. A határok tehát feloldódni látszanak, ezért a finnek is megkísértette a gondolat, hogy a testvérgyülekezeti kapcsolatok hajdani politikai szükségességének megszűnése miatt elhanyagolhatóak. Ám olyan emberi kapcsolatok alakultak ki a két gyülekezet között, hogy nem megszűnt a kapcsolat, hanem átrendeződésre került sor.

Így 2008. augusztus 1–8. között a gyülekezet ifjúsági csoportja együtt utazott a felnőtt delegációval. Az út közös volt, az ott tartózkodás már nem, a felnőtt gyülekezeti csoport 13 fője Tamperében és környékén maradt. A fiataloknak annyival volt könnyebb a repülőút, hogy a finn fiatalokkal közösen készített sikeres pályázatnak köszönhetően majdnem ingyen repülhettek, mi felnőttek pedig mindannyian fizettük a repülőutunkat. Tamperét és környékét még soha ennyire alaposan és részletesen nem jártuk be, mint most. Így is volt szépen látnivaló, élmény, találkozás a finn valósággal. Kedves találkozásra is sor került az új püspökkel, Päivi Repo férjével. Päivi Repo lelkésznő igen nagy barátja a testvérgyülekezeti kapcsolatunknak, ő szorgalmazta ezt az ideit találkozást is, és segítette – Révész Ritával együtt – a pályázat megszületését (a férjét az idén választották püspökké). Tampere környéke is nagyon szép volt, és közben a felnőtt csoport közösséggé formálódott. Itthon már sokkal nehezebb összetartani. De az élmény hatása – ha halványul is – nem fog el.

RIBÁR JÁNOS

Őszi, gyülekezeti menetrend

Az igazgatólelkészünk által elkészített munkaterv mellett még külön is szeretettel felhívjuk minden kedves testvérünk figyelmét kiemelt alkalmainkra. Ami a munkatervben olvasható, azt nem szándékozunk megismételni (bár az ismétlést a tudás forrásának tekintik), de ha mégis megtörténik, akkor sem baj, mert minden fontos alkalomra nyomatékosan szeretnénk felhívni a figyelmet. Isten igéjének hallgatása életmentő alkalom, mert mindenkinek meg kell jelennie Krisztus ítélőszéke előtt (2Kor 5,10).

Október 7., kedd: *presbiteri és képviselő-testületi ülés* 17.00 órai kezdettel a Győry-teremben, amelynek – a meghívó szerint – 11 pontja lesz. Itt is tisztelettel felhívjuk az érintettek figyelmét, hogy – akár presbiterként, akár képviselő-testületi tagként – ha valaki három alkalommal kimentés nélkül hiányzik, automatikusan kizárja magát a testületből (természetesen nem a gyülekezetből). S itt említjük azt is, hogy esküt tett presbiterként és képviselő-testületi tagként nemcsak gyűléseken illendő részt venni, hanem az ünnepnapot is szükséges megszentelni.

Október 11., szombat: *evangelizáció* Budapesten, a Deák téren „Mi a jó?” címmel. A kérdés Mikeás próféta könyvéből fakad: „Ember, megmondta neked, hogy mi a jó, és hogy mit kíván tőled az Úr! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Isteneddél szemben.” [6,8]. Az alkalom 9.45-kor kezdődik és 16.00 óra felé ér véget. Színes szórólapok és plakátok hirdetik.

Október 19., vasárnap: a munkatervben is olvasható, de kiemeljük, hogy 15.00 órától *szeretetvendégséget rendezünk*: Fenyvesi Lajos Félix író, költő lesz a vendégünk. (Szubjektív emlékként említem meg, hogy 1966-ban az ő testvére, Fenyvesi László békéscsabai segédlelkész is azok közé tartozott, akiket Isten eszközül használt fel arra, hogy megkezdjem tanulmányaimat az Evangélikus Teológiai Akadémián. Fenyvesi László egykori segédlelkész nagyon fiatalon halt meg, nem igazán tisztázott körülmények között. – RJ) A szeretetvendégség technikai tudnivalója, hogy szeretettel kérünk – kinek-kinek lehetősége szerint – természetbeni vagy pénzbeli adományt ezekre az alkalomokra.

Október 23., csütörtök: *nemzeti ünnep.* 1956 emlékét megbecsüljük, és

megszomorodott szívvel tudjuk, hogy 2006. október 23-án brutálisan vérbe fojtották a megemlékezést, s innen kezdve teljes zavarodottság van a fejekben és a szívekben. Ezen a napon kifejezetten egyházi megemlékezést nem tartunk, de az este 17.00 órakor kezdődő, szokásos csütörtök esti istentiszteleten imádságban gondolunk a pro patria áldozatokra. S fájdalommal állapítjuk meg, hogy 1956 szelme még nem teljesen győzedelmeskedett.

Október 31. péntek: REFORMÁCIÓ ÜNNEPE. Dél előtt 10.00 órakor istentisztelet kezdődik, amikor is igét hirdet Kopf András iskolalelkész. Este 17.00 órától pedig reformációi ünnep lesz, közösen a református testvérekkel. A szolgálatokat Kovács Árpád református lelkipásztor és Deák László evangélikus igazgatólelkész végzik. Erre az alkalomra az idén az evangélikus templomban kerül sor.

November 1., szombat: a *temető napján*, régi hagyomány szerint igével, imádsággal állunk meg a temetőinkben. 14.00 órai kezdettel az *alvégi és felvégi temetőben*, a szokott helyen (ravatalozónál) találkozunk. Ezek az alkalmak kb. 20-25 percesek, kérjük, minél többen vegyünk részt rajtuk, a temető az a helyszín, ahol a leginkább rászorulunk Isten igéjének reménységet és vigaszt adó szavaira. Énekeskönyveket lehet hozni, de mi is biztosítjuk az énekelés lehetőségét gyülekezeti énekeskönyvekkel.

Előzetes: az alvégi temetőben – terveink szerint – a magyar hősök sírjainál kopjafaavatásra kerül sor, közvetlenül az istentisztelet után. (A Brassó mellett tartangi gyülekezet lelkésze, Székely Levente felajánlott egy kopjafát erre a nemes célra, amelynek ideszállításában az önkormányzat nyújt segítséget.)

A leánygyülekezetek temetőiben – szintén november 1-jén – a következő időpontok szerint lesz istentisztelet:

- Szentesi úti temető: 10.30 órakor;
- gyopárhalmi temető: 11.00 óra;
- Szentetorna, Corvin út: 11.30 óra.

December 7., vasárnap: a 15.00 órakor kezdődő szeretetvendégség meghívott vendége: Radosné Lengyel Anna, kerületi felügyelőasszony, az „Egy csepp emberség” rádióműsor (és könyv) neves szerzője, aki az advent jegyében segíti lelünkkel a karácsony felé fordulni.

RJ

Események és híradások óvodánk, iskolánk életéből

Ísmét új tanév küszöbén állunk, sőt már az első lépéseket meg is tettük. Gyülekezetünk óvodája és iskolája szeptember 1-jétől összevont intézményként működik. Az eddig is egymásra épülő és összetartó oktatási intézmények egységes nevelőmunkája az összevonás után (reményeink szerint) még hatékonyabbá válik. Olyan – eddig különálló – közösségekről van szó, amelyeknek – Jézus Krisztus követőiként – azonos úton kell járniuk. Elhívásuk is, megbízásuk is ugyanarra a feladatra szól: Hozzá, akitől a hivatást, elhívást kapták, tehát Jézushoz terelni, vinni, vezetni az óvodásoktól az érettségiző fiatalokig minden gyermeket, fiatalt. Egyedül így jöhet létre az összetartozó közösség, egyedül Jézus Krisztusban.

A közös szolgálatot közös igével kezdtük. A 2008–2009. tanév/nevelési év igéje: „Akik Jézust szeretik, azoknak minden javukra szolgál.” [Róm 8,28]

• **Augusztus végén** az Eszter-tanyán készültek fel az óvoda és az iskola pedagógusai az új tanévre. Lelkészeink is részt vettek a pedagóguscsendesnapon, melynek érdekes programját Kopf András iskolalelkészünk tervezte meg és vezette.

• **9. évfolyamos gimnazistáink** hagyományosan „összezáró” csendesnapon ismerkedtek egymással és az egyházi iskola sajátos és érdekes világával.

• **Szeptember 1-jén**, a tanévnnyitó istentiszteleten újból zsúfolásig megtelt templomunk. Ezen alkalommal áldást kaptak új, szolgálatba álló óvónőink és iskolai pedagógusaink, közöttük Vajer Tímea tagóvoda-vezető. Ekkor hallhattuk Kopf András lelkész bemutatkozó szolgálatát, akinek személyében iskolalelkésszel gazdagodott intézményünk nevelőtestülete. Isten áldása kísérje és segítse új munkatársaink szolgálatát! Ugyanezen alkalommal köszönte meg a gyülekezet elnöksége Révész Józsefné óvoda-vezető áldozatos, sokéves szolgálatát, egyházióvoda-teremtő munkáját. Az áldáskívánáshoz csatlakozva kívánunk nyugdíjba vonuló kolléganőnknek tovább szép, tartalmas, Istentől áldott életet gyülekezetünk közösségében.

• **Szeptember 26-án** iskolánk általános iskolás korú tanulói (a hittan mun-

kaközösség szervezésében) csendesnapon mélyítették hitüket, és élményt adó programokkal bővültek bibliai ismeretek. Az 1–4. évfolyamok csendesnapján a Palánta Gyermekmisszió bábelőadással szolgált. Az 5–8. évfolyam diákjai a történelmi egyházak templomaival és a volt zsinagóga épületével ismerkedtek városi kórsétájukon.

• **Szeptember 24–26-án** tanulóink a keresztyén iskolák diákvezetőinek nemzetközi konferenciáján vettek részt, Budapesten. Az előadások és a kommunikáció nyelve angol volt. Nyelvismeretben és egymás hite által lelkiekben most is gazdagodva tértek vissza diákjaink az alkalomról.

Résztevők: öt diákvezető és két kísérő tanár (Bacsurné Nagy Ildikó és John McNeil.)

• **Óvodánkban a szeptember hónap** elsősorban az új óvodások beszoktatásának jegyében zajlott. Törekszünk a közösséghez tartozás tudatosítására, a csoportokon belüli szeretetkapcsolatok kialakítására.

Minden óvodai csoportunkban megtartottuk az év eleji szülői értekezletet, amelyen a szülők tájékoztatást kaptak az előttünk álló óvodai évre vonatkozó tudnivalókról.

Tanévnnyitó nevelési értekezletünkön nevelőtestületünk elfogadta az óvodánk éves munkatervét.

• **Szeptember 26-án** 16.00 órától került megrendezésre óvodánk udvarán az évnnyitó zenés Dombévangelizáció, a Credo együttes szolgálatával, reményeink szerint hagyományteremtő alkalomként.

• **Október 2–5-ig** (többéves hagyományunknak megfelelően) 11. évfolyamos gimnazistáink partiumi kirándulásra indultak. Az irodalmi tanulmányi kiránduláson felejthetetlen élményben és gazdag ismeretanyagban volt részük. Az ott szerzett tudással az érettségire való felkészülést kívántuk megkönnyíteni számukra.

• **Október 4-én** egyházkerületünk pedagógusait fogadtuk közös csendesnapon iskolánkban. A jól sikerült nyári konferencia után nagy várakozással tekintünk az újabb közös alkalom elé. Püspök

urunk és a püspök-helyettes asszony, Dr. Szabóné Mátrai Mariann gondoskodott róla, hogy tartalmas és értékes program várja a 100–120 főnyi pedagógus résztvevőt. Iskolánk, óvodánk közössége vendégszeretettel járult hozzá a csendesnap sikeréhez.

• **Október 6-án**, nemzeti gyásznapon rádiós megemlékezéssel és városi koszorúzáson emlékezünk az aradi vértanúkra.

• **Október 12–18-ig** német testvériskolánk viszontlátogatását tervezzük, Kahl am Main-ba. A Paul Gerhard Iskola életével, diákjaival és pedagógusaival szeretne megismerkedni iskolánk ottagú küldöttsége, mely látogatásból reményeink szerint gyümölcsöző diákcserkapcsolat és nyelvgyakorlási lehetőség lesz.

• **Október 18-án** az Idegen Nyelvek Napja kerül megrendezésre, mely iskolánkban hagyományos és közkedvelt program. Nyelvi játékok, vetélkedők, közös éneklés, tánc teszik színessé az együtt töltött délelőttöt. A gimnazistáink egy évfolyama házi nyelvvizsgán teszi próbára addig megszerzett tudását. A napot természetesen idegen nyelven megtartott áhítattal kezdjük.

• **Október 22-én**, nemzeti ünnepünket megelőző napon, az 1956-os forradalom évfordulója alkalmából hagyományosan ünnepi műsorral készülünk a megemlékezésre. Az iskolai ünnepély mellett a városi ünnepség műsorára is a mi iskolánkat kérték fel. Szeretnénk méltóképpen helytállni a város közössége előtt is.

• **Október 24–25-én** óvodai és iskolai pedagógusközösségünk összetartozását segítő, közösen eltöltött kétnapos lelkigyakorlatot tervezünk a reformáció ünnepét megelőző héten. A komolyabb témák, lelki feltöltődés mellett szeretnénk a kikapcsolódásra, vidám percekre is időt szakítani.

• **Október 31-én** reformáció ünnepi istentiszteleten veszünk részt intézményünk pedagógus- és tanulói közösségével. Szívvel reméljük, hogy az őszi szünet nem befolyásolja majd kedvezőtlenül a résztvevők számát.

• **Az óvodában heti rendszerességgel** megkezdődnek a csoportból kiemelt különfoglalkozások, amelyeken a gyermekek önkéntes jelentkezés alapján vesznek részt: Oviangol, Ovitorna, Zeneovi, Néptánc. Az egyes csoportokra jellemző kiemelt nevelési területek alapján szerveződve (ismerkedés az angol nyelvvel, zene-néptánc vagy mozgásfejlesztés) szakmai munkaközösségek kezdik meg munkájukat.

• **November 15-én** harmadik alkalommal kerül megrendezésre iskolai jótékonybálonk, a Márton-bál. Ezúttal szeretnénk bővíteni a résztvevők körét óvodánk munkatársaival és az óvodás gyermekek szüleivel. Szeretettel várunk mindenkit már hagyományos, egyre népszerűbb rendezvényünkre.

• **Első osztályos tanulóink és tanítóink** vendégül látják azokat az óvónéniakat, akiknek hálás köszönettel tartoznak az iskolára való felkészítésért. Ezen a délelőttön elsős kisdíjakjaink volt óvónői megláthatják, hogyan illeszkedtek be a gyerekek az iskolai életbe.

• **Pedagógusközösségünk** teoló-

giai ismereteinek bővítése céljából újabb Lévita-köri alkalmat tervezünk Kopf András iskolalelkészünk szolgálatával. Az alkalom nyitott, bárkit szeretettel várunk.

• **December 5-én** a gimnáziumi oktatás iránt érdeklődő nyolcadikosok számára nyílt napot tartunk.

• **December hátralévő hetei** a karácsonyi készülődés jegyében telnek. Az Úrjézusra való várakozás különös ünnepi hangulatot teremt iskolánk falai között. A külsőségek mellett még fontosabb számunkra a lelki tartalom, az ünnep valódi üzenetének közvetítése.

Ünnepváró programjaink:

– adventi kézműves foglalkozás a Sámuel-csoport szervezésében;

– evangélikus iskolai bizonyágtétel a város nyilvánossága előtt: adventi éneklés a kultúrház lépcsőjén.

– az iskola karácsonyi ünnepi műsora után közös karácsonyi énekléssel köszönünk el egymástól a téli szünet előtti utolsó tanítási napon.

• **December hónap** az advent szeretetteljes készülődéssel, meghitt várako-

zással teli időszaka: a gyermekcsoportok a karácsonyi ünnepélyekre készülnek.

– *Mikulás-várás* a csoportokban: Mikulás napján minden gyermekcsoportba el látogat az ősz szakállú, ajándékosztó kedves ismerős.

– December folyamán minden csoportunkban *adventi nyílt napot* szervezünk a szülők részvételével. Ezek az alkalmon közös karácsonyi készülődés zajlik (pl. mézeskalácssütés, karácsonyfadíszek, karácsonyi üdvözlőlapok készítése stb.)

– Egy decemberi délutánon *nyitott adventi játszóházat* is szervezünk óvodánkban, amelyre nem csak saját óvodásainkat várjuk. Városszerte szeretettel invitálunk minden óvodás korú és annál fiatalabb kisgyermeket és szüleit erre az alkalomra.

– Nagycsoportosaink hagyományos *adventi teázásra* látogatnak iskolánkba.

– Az adventi vasárnapokon óvodai csoportjaink felváltva, szervezeten foglalkoztatni a gyermek-istentiszteletekre.

– A karácsony előtti napokban *közös ünnepi gyertyagyújtásra*, karácsonyi ünnepélyekre kerül minden óvodai csoportunkban.

Az evangélikus hitoktatásról

Több helyen foglalkozunk gyermekekkel, vagyis a jövőendővel

Óvodai hitoktatás: mintegy 160 gyermeknek van minden nap játékos hittanórája az óvónőkkel csoportokban. Vajer Tímea tagintézmény-vezetővel közösen Deák László lelkész tart hittanfoglalkozásokat, kis csoportokban. A vezető óvónő a kiscsoportos és középsős korosztállyal, a lelkész pedig a nagycsoportosokkal foglalkozik szerda délelőttönként. Közösségteremtő kedves alkalom az is, hogy a lelkész a hittanfoglalkozás előtt mindig másik csoportban ül reggelihez a gyermekekkel, asztalközösségekben. Ez is erősíti a kapcsolatot a lelkész és a gyermekek között. Szép példa az étkezés előtti közös imádság. Ilyenkor, kisgyermekkorban sokkal jobban rögzülnek az ilyen fontos cselekmények, mint például az étkezés előtti és utáni imádság.

Egyházi iskolai hitoktatás: oktatási intézményünk általános iskolai és gimnáziumi osztályaiba több mint 500 gyermek jár, ezek jelentős része (kb. 70%) evangélikus hitoktatáson vesz részt hente két alkalommal, a tantervbe és óra-rendbe építve. Itt az oktatást – az iskolalelkész mellett – a gyülekezet lelkészei és

a gyülekezet, valamint az iskola által megbízott hitoktatók végzik.

Önkormányzati intézményekbe az egyházközség küld ki hitoktatókat. Jelenleg a város szinte összes óvodájában jelen vagyunk evangélikus hitoktatással, és a négy általános iskolában is képviseljük Krisztus ügyét.

Régi-új területtel is gazdagodtunk, mert Deák Gabi hitoktató 16 gyermeknek fog újra hittanfoglalkozásokat tartani a gyógypedagógiai iskolában. Különösen is örülünk a lehetőségnek, köszönjük az ott dolgozó pedagógusok segítségét. Ezeket a kisgyermeket is nagyon fontosaknak tartjuk, szeretettel koncentrálnunk erre a feladatra. Évekkel ezelőtt Ribár Jánosné járt ebbe az iskolába, majd tőle – távozásáig – Győri Péterné Györgyi Ildikó tanító néni vette át a feladatot.

Nagyon jelentős az a tény, hogy az egyházi iskolán kívül jelenleg 28 csoportban 278 gyermek foglalkozhat a hittan kérdéseivel. Kiemelkedő létszámú csoportokkal foglalkozhat Deák Gabriella hitoktató, akinél induláskor 27 elsős gyermek szülei igényelték a lelki okta-

tást, de örömteli eredmény, hogy a tavalyi hittanosok is visszatértek, így 73 gyermek ismerkedhet Isten szeretetével.

Isten iránti hálával és színe előtti elkötelezettséggel kell megállapítanunk, hogy mintegy 800 gyermek számára tarthatjuk fel a szent evangélium titkait, és ez óriási lehetőség! Természetesen hatalmas felelősség is!

SZERKESZTŐSÉG

Evangélikus Élet • Felhívjuk mindenki figyelmét egyházunk hetilapjára is, mely a vasárnapi istentisztelet alkalmával is megvásárolható, de postai úton is előfizethető. A lap segít bekapcsolódni egyházunk országos szintű életébe, de riportok, beszámolók mellett olvashatók történelmi visszatekintések, igemagyarázatok is. Figyelemmel kíséri a vasárnapi igehirdetési alapigéket, amely segítség lehet a vasárnap délelőtti istentisztelet igehirdetésére való felkészülésben, és olvasható rövid magyarázat a nap minden igéjéről.

Beszámoló a szentetornyai hittantáborról

2008. június 23-tól 27-ig evangélikus hittantábor tartottunk. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága jóvoltából – 250 000 Ft támogatással – cigány és magyar gyermekek is részt vehettek ezen. A minisztérium több hónapos késéssel fizette ki a támogatást. Az orosházi CKÖ 30 000 Ft-tal segítette a tábor. A tervezett kirándulásokra így is csak augusztusban kerülhetett sor.

Szentetornyán az evangélikus gyülekezeti házban (parókián) szerveztük meg az egyhetes tábor, mely hétfőtől péntekig tartott. A tábor cigány gyermekek részére szerveztük, de nem zártunk ki semmilyen érdeklődőt. A tábor bejárós volt. Napközben a gyermekek a táborban voltak, este otthon aludtak.

A gyermekeket a hét során szerettük volna elvinni különböző kirándulóhelyekre, de (mint említettem) erre csak később került sor. Az egyik nap a szarvasi arborétumot látogattuk meg, itt hajóki-

ránduláson is részt vettünk. Egy másik nap Szegedre, a vadasparkba látogattunk el, illetve akik ide nem tudtak eljönni, azokat Gyopárosfürdőre vittük. A tábor 20 gyermekre és 6 fő segítőre terveztük, de több mint 50 gyermek fordult meg nálunk. Többségük a tanév során hitoktatásban vett részt. Evangélikus hittanra járnak, de a cél nem a felekezeti erősítése, hanem az, hogy minél jobban megismerjék Istent, és hogy a tőle kapott talentumokat segítségünk kibontakoztatni a gyermekek életében.

A hét vezérfonala a „Narnia krónikái – Az oroszlán, a boszorkány és a ruhászekrény” című film volt. Naponta megnéztünk egy-egy rövidebb részletet és ismertettük annak bibliai vonatkozásait. A film részeinek megtekintése után csoportos beszélgetéseket tartottunk. Az ebédet követően rendszerint kézművesfoglalkozásra került sor.

Egészségnapot is tartottunk, amit Rajkiné Hichsi Mária és segítője koordinált.

Programunkban szerepelt sportfoglalkozás és egészséges életmódra való nevelés.

Fontosnak tartottuk, hogy a „táborozók” megtapasztalják a közösségi élményt, az egymásra utaltságot, az egymástól kapott segítség erejét. A gyermekek között kisebb mértékű feszültség volt tapasztalható, de ez a társadalmunkban jelenlévő ellenségeskedéstől messze elmaradt. Többek között a tábor célja a béke és egymás értékeit megbecsülő együttélés elősegítése volt, a következő generációban. Ehhez természetesen továbbra is nagy erőfeszítéseket kell megtenni mindkét fél részéről.

A tábor segítői a szentetornyai leánygyülekezet tisztviselői, valamint egy ottani házi bibliaóra résztvevői voltak. A tábor programjában mindenki ingyen, szabadidejét feláldozva vett részt, hogy így szerezen felejtethetetlen hetet a gyermekeknek és minden más résztvevőnek.

LACZKI JÁNOS

Gyenesdiási csendesnapok

„Amit pedig szóltok vagy cselekszetek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek...”
[Kol 3,17]

Eképpen szólított minket az Úr az ideai gyenesdiási csendesnapok részvételére. Bár egész napos út állt előttünk, diakóniai csoportunk tagjai – Gombkötő Pálné, Németh Bálintné, Dr. Ruzsnák Jolán és Szabó Gizella – vállalták az utazást. Nagy örömmel és szeretetteljes várakozással indultunk el. Kedves meglepetés volt számunkra, hogy két napot Lázárné Marika is velünk töltött.

Elsősorban a programban lévő előadások ígértek megnyugvást, és megerősítettek minket abban, hogy a szolgáltatunkra nagy szükség van. Időseknek, betegeknek egy jó szót szólni, segíteni, Isten ígését elvinni – ha csak egy embernek is – már eredményes volt az utunk.

A csendesnapok fő témája „A szenvedő ember” és a „Segítő ember”, Lázár Zsolt lelkész úr előadásában. Engem nagyon megindított, s úgy érzem, még sok a javítanivalóm és még több munka vár rám. Ezúton is nagyon köszönöm neki a megerősítést és elhívást. Bizonyosságot kaptam arról, hogy nem elég tenni, hinni

is kell a munkában, csak úgy eredményes.

A délelőtti igetanulmány „A helyes ismeret biztosságot, bátorságot és reménységet ad” az Ef 1,17–23 alapján: „Az alázat józanná tesz és a világos jövőkép segít elhordani terheinket.” Alázatra, Isten iránti hála iránti intett minket és türelemre, így tette könnyebbé saját terheink elviselését.

Az esti áhítatok Jeremiás könyve alapján hangzottak el. A beszéd, amit az Úr szólt Jeremiásnak, nekünk, a ma emberének is iránymutató felszólítás volt.

Lelki békét, nyugalmat, feltöltődést kaptunk. Nemcsak az előadások, de Gyenesdiás, a Kaperneum maga a béke szigete – mondta találóan egyik testvérünk, aki már többszörös visszatérő. Valóban, a fák sűrűjében megbújó szeretetotthon és a mellette épült konferenciaépület békét, nyugalmat áraszt. Itt csend van és nagy szeretet. Úgy érzi az ember, hogy Gyenesdiás és diakónia szorosan egymáshoz tartoznak, elválaszthatatlanok egymástól. Találkoztunk már visszatérő és még ismeretlen diakóniai tagokkal. Csoportbeszélgetéseken és szabadidőben is tapasztalatokat cseréltünk. Jó tanácsokat kaptunk és adtunk. Megismerkedtünk egy új szolgálattal, a Nyitott Kapu

program működésével. Ez ugyan állami szervezésben működik, de egyházak is jelentkezhetnek a létrehozására. E program keretében nemcsak idősek támogatásáról van szó, de a diakóniához hasonlóan önkéntes szolgálattal.

Köszönet a szervezőknek, akik három év után újra életre hívták a csendesnapokat. Körültekintő munkájuk eredménye, hogy ott lehettünk. Köszönet a lelkészeknek: Lázár Zsoltnak, G. Labossa Györgynek és Mihácsi Lajosnak. Hálás vagyok, hogy részt vehettem az áhítatokon, előadásokon, s Kende lelkész úr záró istentiszteletén. Általuk adott Isten erőt a továbbiakhoz, és megerősítette bennem a tudatot, hogy a segítő kéz soha nem lehet későn és nem felesleges.

KOVÁCS TIBORNÉ

LELKÉSZI HIVATALUNK nyitvatartási ideje megváltozott: hétfőtől péntekig 8.30 és 16.00 óra, szombaton 10.00 és 12.00 óra között lehet ügyet intézni. A temetői befizetések rendezése továbbra is 12.30-ig lehetséges (hétköznap).

Minek nevezzetek?

Egyházi adó vagy egyházfenntartói járulék?

Mondható erre: mindegy, csak érkezzon. Valóban érdekes jelenség ez mind a mai napig. A II. világháború után – ideológiai okok miatt – igyekeztek az „egyházi adó” kifejezést eltörölni, és akkor születtek az ostoba legendák, hogy egyházi adó címen a szegény embernek még a dunnáját is lehúzták az ágyáról. Az „adó” fogalmának törlésével az átkosnak feltüntetett múlttal is le akartak számolni, de a hívek fejében is zavart okoztak vele.

Nem helytelen az „egyházfenntartói járulék” kifejezés, amit immáron egyházunk törvényei is hitelesítettek, de mégis nehézkes fogalom, és többen mind a mai napig az „adó” szót alkalmazzák. Kétségtelen, a „járulék” szó is leterhelt, az „adó” fogalma pedig kifejezetten világi megfogalmazás.

A lényeg: szeretettel kérjük gyülekezeti életünk rendszeres támogatását, amelyről kartonos kimutatást végzünk. Az is természetes, hogy minden bevételről nyugta, elismervény készül, amelynek tőpéldánya a pénztárban marad.

A gyülekezet bevételeinek három forrása:

1.) A már emlegetett **egyházfenntartói járulék**, melynek alapján kerülünk bele a „választói névjegyzékbe”, vagyis a nyilvántartásba. Ennek az összegnek – törvényeink értelmében – a mértéke az 1%. Az éves bevétel 1%-a. Köszönettel említjük, hogy vannak, akik ennél többet fizetnek, és persze olyanok is, akik kevesebbet. A Szentírás „tizedről” beszél, ami tehát a bevétel 10%-a lenne, de mi nagyon szerényen csak egyetlen 1%-ot említünk.

2.) Istentiszteleti alkalmak perselypénze (**offertórium**): erről is egy pontos könyvelést vezetünk, minden hétfő reg-

gel egy 3-4 tagú csapat számolja össze a ládikákban található perselypénzt. Köszönettel vesszük, hogy az utóbbi időben az inflációt meghaladó módon emelkedett ez az összeg.

3.) **Adomány** okkal vagy céllal: harmadik bevételi forrás, amikor valaki valamilyen okból adományt fizet be a gyülekezeti kasszába, például emlékezés valakire (szülőre vagy bárkire), vagy gyógyulás miatt, amikor az ember úgy érzi, hogy valamiért hálaadást vagy köszönetet szeretne mondani, és ezt így is kifejezi, meghatározatlan pénzüsszeggel. A másik, amikor céladományt kérünk, mert valami nagyon fontos feladatot szeretnénk megoldani, s ahhoz nem elegendő a hagyományos úton befolyt összeg.

Így külön említjük az **áldozati vásárnap** adományának ügyét: 2007 tavaszán a presbitérium és a képviselő-testület (a közgyűlés) úgy döntött, hogy minden esztendőben tartunk áldozati vásárnapot, pünkösd vasárnapján. Ennek a technikája az, hogy a pünkösdöt megelőző hetekben minden kedves testvérünknek borítékot címzünk meg (kartonrendszerünk, azaz a gyülekezeti nyilvántartásunk segítségével), amelyben körlevél tájékoztat az aktuális célról. A gyakorlat az, hogy ezeket a megcímezett borítékokat kérjük vissza úgy, hogy pünkösdvasárnapján az oltár elé kitett asztalra lehet elhelyezni a beletett összeggel. Ebben az esetben a pénztárosunk felvezeti a nyilvántartási kartonra a borítékban található összeget. Olyan borítékok is érkeznek, amelyeken nincsen cím, természetesen azokat az összegeket is hivatalosan bevételezzük.

SZERKESZTŐSÉG

Szeretetszolgálat

AGyőry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat 2008. január 1-jével nyitotta meg kapuit, s jelenleg 30 klubtagja van; 38 helyen, háznál nyújt segítséget és 35 ebéd kiszállítását végzi. Egyre több érdeklődő van, s igyekszünk mindenkinek segíteni, felekezeti hovatartozástól függetlenül.

A szeretetszolgálat által nyújtott lehetőségek: házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek klubja. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.00 és 16.00 óra között, szombaton 10.00 és 13.00 óra között. További információ Lócziné Krajczár Emesétől kérhető a 20/770-0457 mobilon vagy a helyszínen, a gyülekezeti házban (Thék E. u. 2.).

SZERKESZTŐSÉG

A szeretetszolgálat októberi programja

- október 1., szerda, 14.00 óra:
Gyógytorna (*Korsósné Ildikó*)
- október 2., csütörtök, 15.00 óra:
Idősek Világnapjának megünneplése
- október 8., szerda, 14.00 óra:
Gyógytorna (*Korsósné Ildikó*)
- október 10., péntek, 10.00 óra:
A Családok Átmeneti Otthonának bemutatása (*Balogh Zoltánné intézményvezető*)
- október 15., szerda, 14.00 óra:
Gyógytorna (*Korsósné Ildikó*)
- október 17., péntek, 10.00 óra:
A halálról az életért – Tanatológiai kutatás (*Ribár János esperes*)
- október 22., szerda, 14.00 óra:
Gyógytorna (*Korsósné Ildikó*)
- október 24., péntek, 10.00 óra:
Beszéljünk az időskori csonttritkulásról (*Balogné Rajki Petra*)
- október 29., szerda, 14.00 óra:
Gyógytorna (*Korsósné Ildikó*)

A fenti alkalmakra
mindenkit
szeretettel várunk!

Iratterjesztés

Manapság már igen gazdag a keresztyén olvasnivalók kínálata, így javasoljuk gyülekezeti tagjainknak – egyrészt saját maguk számára, másrészt ajándékozási céllal –, hogy vásároljanak egyházközségünk iratterjesztésénél. Vasárnap, istentisztelet után a déli kijáratnál kaphatóak a hitet építő könyvek, izlésesen díszített igés lapok. Különösen is kiemeljük evangélikus Luther Kiadók kiadványait, amelyek tartalmasak, szépek, értékesek. Hétköznap akár a Lelkesi Hivatalban, akár a gyülekezeti teremben működő szeretetszolgálatnál vásárolhat bárki ilyen könyveket.

Meghallgatható igehirdetések • Örömmel közöljük, hogy internetes portálunkon a vasárnapi igehirdetések utólag is meghallgathatók a <http://oroshaza.lutheran.hu/igehirdetes> linken keresztül.

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELESEK (3 éven aluli gyermekek)

Bánki-Horváth György és Bánkiné Révész Adrienn fia:
GERGELY 2008. május 4.
Körmöczy Zoltán és Mészáros Enikő fia:
LEVENTE PÉTER 2008. május 12.
Keresztes Tibor és Kovács Éva fia:
MÁTÉ 2008. május 18.
Burián Tamás István és Buriánné Szabó Magdolna fia:
PÉTER SZABOLCS 2008. május 25.
Szabó Róbert és Stir Edit fia:
RÓBERT 2008. június 21.
Papp András és Szabó Mónika leánya:
ZSANETT 2008. június 21.
Iluczán Gábor és Rucz Enikő leánya:
BIANKA 2008. június 22.
Németh Pál Gergő és Juhász Rózsa Beáta fia:
MÁTÉ 2008. június 29.
Szabó István és Murva Irén leánya:
ZORKA 2008. július 5.
Bónus János és Kovács Beatrix fia:
KRISTÓF 2008. július 5.
Ambrus Tibor és Gabnai Tünde fia:
TIBOR 2008. július 20.
Árvai László és Árvai Anna leánya:
NÓRA 2008. augusztus 10.
Evanics István és Deák Anikó fia:
ZSOMBOR 2008. szeptember 19.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Kiss Csaba és Birkás Irén 2008. május 10.
Sütő Zsolt és Vas Csilla Éva 2008. május 24.
Jusztin Balázs és Szloszjár Katalin Angelika 2008. május 31.
Bálint Szabolcs és Pécsi Tímea 2008. június 7.
Szikora Milán Bálint és Földi Anett 2008. július 12.
Poór Tibor és Bokor Hajnalka 2008. augusztus 9.
Kiss János és Nagrand Anett 2008. augusztus 16.
Bordás Gábor és Csáki Rita 2008. augusztus 23.
Hédertői Péter és Papp Anikó Gizella 2008. szeptember 3.
Szigeti Péter Pál és Paulik Ildikó 2008. szeptember 20.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSÉN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2008. április 26.–2008. szeptember 2.)

ö.zv. Bokor Bálintné Németh Erzsébet (87) · Csepregi Imre (94) · ö.zv. Lázár Jánosné Görbics Julianna (92) · Sztójanov Istváné Horváth Erzsébet (81) · Csáki Ernő (86) · Pintér Attila (72) · Kiss József Antal (76) · Szula István János (79) · Furka Károlyné Bogár Ilona (74) · Szabó Árpád (54) · ö.zv. Barna Imréné Szokolai Irén (80) · Rucz Mihály (89) · Sándor Mihály (71) · Gabnai Lajosné Szenteszki Anna (94) · Tóth István (94) · Bokor Sándor (85) · id. Béres József (82) · Antal László (87) · ö.zv. Tóth Pálné Csepregi Eszter (84) · Juhász Károly (81) · Berta Józsefné Berta Teréz (85) · Dr. Horváth Sándorné Horváth Eta (82) · Poór Etelka (82) · Farkas Józsefné Zalai Ella (83) · Tiszainé Csete Ilona (61) · Dr. Duray Gábor (65) · Mező Istvánné Boda Katalin (78) · ö.zv. Paulik Dezsőné Kocsondi Irén (78) · ö.zv. Beregi Imréné Kalivoda Gizella (65) · Antal Lászlóné Ágoston Margit (84) · ö.zv. Varga Sándorné K. Tóth Margit (82) · Gyömrei Antalné Für Etelka (88) · Barna Imréné Szokolai Irén (81) · Hudák András (49) · Csikány András (47) · Dancz Gyula (75) · Bónus Pálné Kovács Julianna (75)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

Adományok az „Orosházi Harangszó” újságra

2008. április 26.–2008. szeptember 26.

Zsíros Sándorné	1000 Ft	Jankainé Zelenka Anikó	5000 Ft	Székely Levente (Románia)	5000 Ft
Károlyfalvi Elemérné	2000 Ft	Koszó Pálné	2000 Ft	Kiss József (Románia)	5000 Ft
Bánki H. Jolán	2000 Ft	vitéz Vági János	5000 Ft	Tatragi Evangélikus Gyülekezet	5000 Ft
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000 Ft	Ilovzky Béla	5000 Ft	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000 Ft
Szemenyei Márta	2000 Ft	Ujj Tiborné	1000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	500 Ft
Szőke-Kilián Szilvia	1000 Ft	Pataki Etelka	1000 Ft	Tószeczi Pálné	1000 Ft
Borcsiczki Józsefné	1000 Ft	Zelenka Károly	2000 Ft	Szabados Tóth Gáborné	500 Ft
Dobsa Józsefné	500 Ft	Kunos Lajosné	1000 Ft	Marosvölgyi Sándorné	1000 Ft
Nagy Rudolfné	500 Ft	Dr. Gulyás Mihályné	2000 Ft	Pál Tamásné	1600 Ft
Kovács Károly	2000 Ft	Gellény Ferencné	1000 Ft	Paksi Sándorné	1000 Ft
Bakos Józsefné	1500 Ft	Csmela Józsefné	1000 Ft	Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	2000 Ft
Kiss János	3000 Ft	Cziráki Katalin	2000 Ft	Kunos Zoltán	2000 Ft
Dr. Bálint Katalin	5000 Ft	Kalmár Pálné	1600 Ft	Éliás Dávid és neje	3000 Ft
Szabó Bálint és neje	2000 Ft	Benkőné Barna Katalin	2000 Ft	Baranyai Julianna	5000 Ft
Pörneki József	2000 Ft	Barna László és családja	2000 Ft	Gazsi Sándorné	1000 Ft
Süle Lajosné	4000 Ft	Czikora Lajos (Kardoskút)	1000 Ft	Madarász Ildikó	3000 Ft
Janecská András	2000 Ft	Berta Sándorné	1000 Ft	Nemes Endréné	1500 Ft
Gombkötő Pálné	1000 Ft	Szemenyei Sándor és neje (Kardoskút)	1000 Ft	Szabó Józsefné	1000 Ft
Gombkötő Irén	1000 Ft	Szász István és neje	2000 Ft	Török Sándor (Franciaország)	5000 Ft
Fejes Sándorné	1000 Ft	Szemenyei Ferencné	2000 Ft	Éliás Béla	2000 Ft
Tóth Sándorné	1000 Ft	Dr. Lehoczki György és neje	4500 Ft	Dr. Tömböly Jánosné	3000 Ft
Csehi Józsefné	1000 Ft	Vili István és neje	2000 Ft	Szikora Józsefné	2000 Ft
Tóth János és neje	2000 Ft	Hajdú János és neje (Kardoskút)	2000 Ft	Laszli Józsefné	1600 Ft
Srankó Istvánné	1000 Ft	Kunos Sándor és neje (Kardoskút)	1000 Ft	Tóth Béla	1600 Ft
Berta Károlyné	2000 Ft	Kápáti Zoltánné	2000 Ft	Bánki-Horváth György és neje	500 Ft
ö.zv. Vetési Imréné	1000 Ft	Szász Antal	1000 Ft	Szász Zoltán és neje	5000 Ft
Hosszú Zoltán és neje	500 Ft	Tóth Béláné	1000 Ft	Kovács Tiborné és Kovács Tímea	1000 Ft
Antali Zoltán	2000 Ft	Farkasné Tóth Mariann (Szeged)	1000 Ft	Dancz Gyula	1000 Ft
Tóth Bálintné	1000 Ft	Tóth Anikó	1000 Ft	Baki Béláné	2000 Ft
Fülei Lajosné (Kecskemét)	1000 Ft	Hanyecz Zoltán	1600 Ft	Tószeczi Pálné	1000 Ft
ö.zv. Berta Imréné	1000 Ft	Dénes Pál (Szolnok)	2000 Ft	Bor Károlyné	2000 Ft
Jankó Lajosné	1000 Ft	Lánczi Istvánné	2000 Ft	Jankó Katalin, Sztópa Emil (Kanada)	5000 Ft
Györgyi Istvánné	1000 Ft	Gyömrei Antal (Kardoskút)	1000 Ft	Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	2000 Ft
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	10000 Ft	Gombkötő Sándor és neje	2000 Ft	Breboszký Gyula (Budapest)	3000 Ft
Hajdú József és neje (Kardoskút)	1000 Ft	Nagy Dénesné	1000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 12 testvértől	22400 Ft